

PRILOG I.

OBRAZLOŽENJE PLANA

SADRŽAJ:

I. OBRAZLOŽENJE

0.	UVOD.....	5
1.0.	POLAZIŠTA.....	7
2.0.	CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA.....	29
3.0.	PLAN PROSTORNOG UREĐENJA.....	45

UVOD

0.1. Zakonske pretpostavke

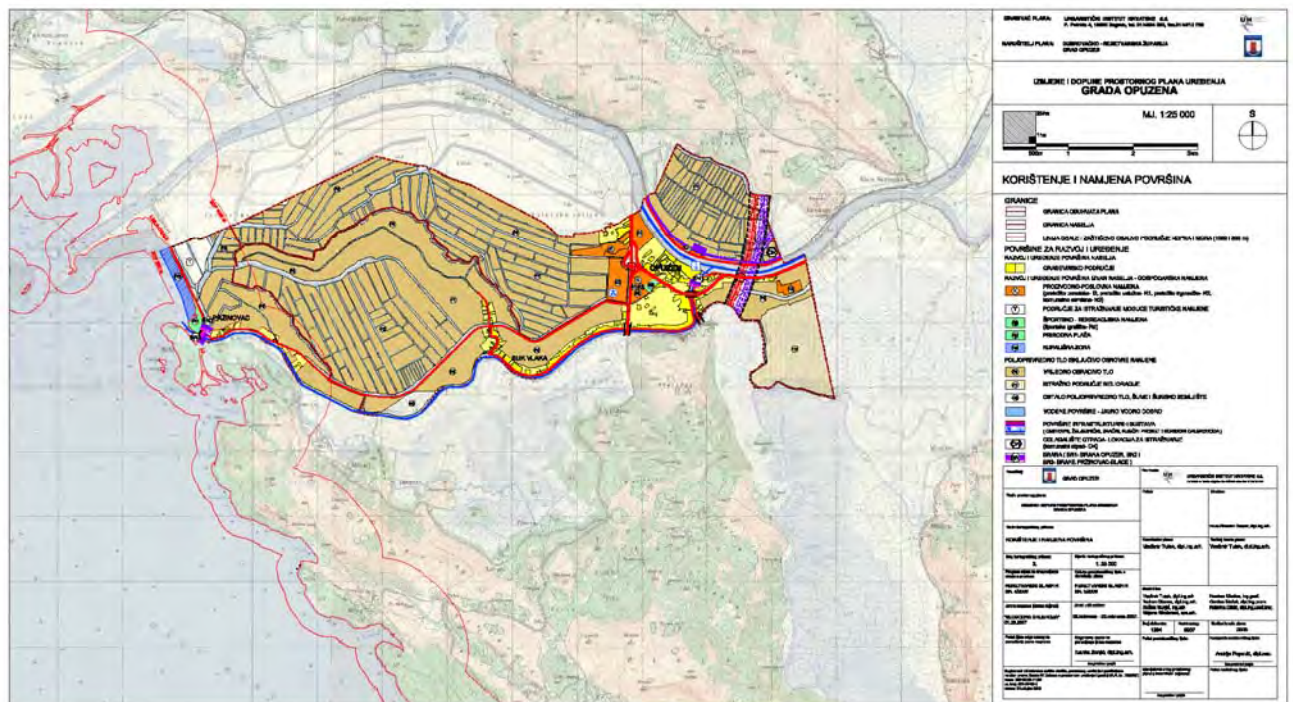
Stupanjem na snagu novog Zakona o prostornom uređenju i gradnji (Narodne novine 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12, 55/12., 80/13.) u listopadu 2007. te Izmjena i dopuna Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije 06/03, 03/05, 03/06, 07/10, 04/12, 09/13) 17. lipnja 2010. stvorene su pretpostavke za početak postupka izrade i donošenja Ciljanih izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Grada Opuzena.

Postupak izrade i donošenja predmetnog Plana kao prostorno-planskog dokumenta reguliran je sukladno:

- Zakonu o prostornom uređenju i gradnji (Narodne novine 76/07, 38/09, 55/11, 90/11, 50/12, 55/12., 80/13.),
- Pravilniku o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, obveznim prostornim pokazateljima i standardu elaborata prostornih planova (Narodne novine 106/98, 39/04, 45/04 i 163/04),
- Prostornom planu Dubrovačko-neretvanske županije (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije 06/03, 03/05, 03/06, 07/10, 04/12, 09/13),
- Prostornom planu uređenja Grada Opuzena (Neretvanski glasnik, 02/04., 03/08.)
- drugim relevantnim zakonima i propisima.

0.2. Obuhvat Ciljanih izmjena i dopuna PPU Grada Opuzena

Prostorni obuhvat Ciljanih izmjena i dopuna PPU Grada Opuzena jednak je obuhvatu postojećeg PPU Grada Opuzena (Neretvanski glasnik, 02/04., 03/08.).

Kartogram 1. Korištenje i namjena površina

Izvor: Prostorni plan uređenja Grada Opuzena (Neretvanski glasnik, 02/04., 03/08.)

OBRAZLOŽENJE

1.0. POLAZIŠTA

U poglavlju 1. Polazišta, potpoglavlje 1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Grada u odnosu na prostor i sustave Županije i Države, 1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru, odlomak 1. na stranici 18. mijenja se i glasi:

„Novim teritorijalnim ustrojem Republike Hrvatske formirana je u okvirima granica bivše Općine Metković nova jedinica lokalne samouprave-Grad Opuzen, a sve u okviru XIX. Dubrovačko-neretvanske županije. Po svom prostornom položaju u okviru Županije zauzima dio njezinog sjeverozapadnog područja, unutar Donjoneeretvanskog kraja. Grad Opuzen svojim rubnim dijelovima graniči sa drugim jedinicama lokalne samouprave unutar Dubrovačko-neretvanske županije: Općinom Kula Norinska na sjeveroistoku, Gradom Ploče na sjeveru, Općinom Slivno na jugu i Općinom Zažablje na jugoistoku.“

U poglavlju 1. Polazišta, potpoglavlje 1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Grada u odnosu na prostor i sustave Županije i Države, 1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru, odlomak 3. na stranici 18. mijenja se i glasi:

„Temeljem prostornog položaja Grada Opuzena unutar šire regije mogu se konstatirati sljedeće najkraće udaljenosti (preko cestovne mreže) prema okolnim većim središtima:

- Split 123 km
- Makarska 64 km
- Dubrovnik 80 km
- Metković 10 km
- Ploče 15 km“

U poglavlju 1. Polazišta, potpoglavlje 1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Grada u odnosu na prostor i sustave Županije i Države, 1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru, odlomci 2., 3. i 4. na stranici 19. mijenjaju se i glase:

„Demografski potencijali Grada 2001. godine iskazani su sa 3 242 stanovnika (Dubrovačko-neretvanska županija 122 870 stanovnika), sa porastom u periodu 2001.-2011. godine na 3 254 (Dubrovačko-neretvanska županija 122 568 stanovnika). Godine 2001. Grad Opuzen čini 2,64%, a 2011. godine 2,65% stanovništva Dubrovačko-neretvanske županije.

Prosječna gustoća naseljenosti na području Grada 2001. godine iznosi 134,86 st./km², što je skoro dvostruko više od gustoće naseljenosti Županije (68,93 st./km²) i znatno više od gustoće naseljenosti Republike Hrvatske (78,5 st./km²). Godine 2011. ovaj je pokazatelj neznatno promijenjen: 135,36 st./km² (Grad Opuzen), 68,76 st./km² (Dubrovačko-neretvanska županija) i 75,78 st./km² (Republika Hrvatska). Navedeni podaci govore o značajnoj naseljenosti prostora Grada Opuzena, što je potpuno razumljivo ako se uzmu u obzir izrazito povoljna prirodno-geografska (reljef, klima, vode, tlo) i gospodarska obilježja te ostale razvojne prednosti Grada (poljoprivredno zemljište, proizvodnja hrane, prometna i ostala infrastruktura).

Ukoliko se razmotri prosječan broj naselja po jedinici lokalne samouprave u Dubrovačko-neretvanskoj županiji 2011. godine¹, Grad Opuzen s ukupno tri naselja spada u jedinice lokalne samouprave sa vrlo malim brojem naselja. Kao rezultat tako smanjenog broja naselja, javlja se njihova prosječno veća naseljenost. Godine 2001. prosječna veličina naselja u Gradu Opuzenu iznosi 1 621 stanovnika, dok 2011. godine 1 084 stanovnika. U Dubrovačko-neretvanskoj županiji prosječna veličina naselja 2001. godine iznosi 546 stanovnika, a 2011. godine 535 stanovnika. Pad prosječne veličine naselja u Gradu Opuzenu posljedica je formiranja novog i samostalnog statističkog naselja Pržinovac u međupopisnom periodu 2001.-2011. godine, koji je nastao izdvajanjem iz postojećih naselja Opuzen i Buk-Vlaka.“

U poglavlju 1. Polazišta, potpoglavlje 1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Grada u odnosu na prostor i sustave Županije i Države, 1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru, odlomak 5. na stranici 19. se briše.

U poglavlju 1. Polazišta, potpoglavlje 1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Grada u odnosu na prostor i sustave Županije i Države, 1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru, odlomak 1. na stranici 21. mijenja se i glasi:

„Značaj prostornog položaja Grada Opuzena unutar ukupnog prostora Dubrovačko-neretvanske županije proizlazi i iz njegove lokacije na važnim prometnim i infrastrukturnim pravcima države i županije. Dijelom njegovog urbano najrazvijenijeg područja (urbana zona-naselje Opuzen) prolaze državne ceste DC-8 i DC-9, uz koje se pruža plovni put rijeke Neretve i željeznička pruga I.reda. Preostala prometna infrastruktura ima prvenstveno lokalni značaj, a sastoji se od županijskih cesta ŽC-6217 i ŽC-6219 te lokalnih cesta LC-69007, LC-69010 i LC-69011, koje predstavljaju lokalne pravce i vezu Grada Opuzena sa drugim jedinicama lokalne samouprave. Izneseni podaci o postojećoj prometnoj infrastrukturi ukazuju na dobru prometnu povezanost unutar područja Grada, ali i prema drugim dijelovima županijskog i državnog prostora.“

¹ Godine 2011. Dubrovačko-neretvanska županija sastoji se od 229 naselja. Prosječan broj naselja po jedinici lokalne samouprave iznosi 10,4.

U poglavlju 1. Polazišta, potpoglavlje 1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Grada u odnosu na prostor i sustave Županije i Države, 1.1.1. Osnovni podaci o stanju u prostoru, odlomak 1. na stranici 22., dodaje se sljedeći tekst:

„U odnosu na druge jedinice lokalne samoprave Dubrovačko-neretvanske županije, Grad Opuzen će više sudjelovati u segmentima gospodarskog razvitka Županije koji se odnose na djelatnosti u segmentu poljoprivrede, prerađivačke i prateće industrije, turizma te različite gospodarske aktivnosti privrednih subjekata manje i srednje veličine, uključujući individualna obiteljska gospodarstva i poduzetničku aktivnost.“

U poglavlju 1. Polazišta, potpoglavlje 1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Grada u odnosu na prostor i sustave Županije i Države, 1.1.2.5. Vode i more, cjelina „Obrana od poplava“, stavak 7., alineja 6., dodaje se sljedeći tekst:

„Za zaštitni nasip uz more „Diga“ potrebno je, uzevši u obzir predviđenu namjenu na tom prostoru, omogućiti nesmetane odgovarajuće radove na njegovom održavanju i rekonstrukciji.“

U poglavlju 1. Polazišta, potpoglavlje 1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Grada u odnosu na prostor i sustave Županije i Države, 1.2.7. Funkcionalni odnosi u prostoru, na stranici 33. dodaje se sljedeći tekst:

„Karakteristike Grada Opuzena vezane uz broj, veličinu i karakteristike naselja, izgrađenost prostora i stanovništvo nemaju poseban značaj, budući da se radi o pretežito manjim naseljima, koja u okviru svojih funkcija nisu uspjela jače razviti određenu urbano-društvenu i gospodarsku infrastrukturu čime bi imala širi značaj na području Županije ili države. Opuzen je demografski i gospodarski najznačajnije naselje Grada. Po svojoj veličini, socioekonomskoj strukturi stanovništva, funkciji rada i morfološkim obilježjima naselja zadovoljava kriterije gradskog (urbanog) naselja. Preostala dva naselja (Buk-Vlaka, Pržinovac) su ruralna te rubno položena u odnosu na središnje naselje (Opuzen) i glavne prometnice. Njihovo obilježje je potpuno drukčija demografska i gospodarska dinamika i struktura, s većom orijentacijom na poljoprivredu. To su manje urbanizirana naselja, smještena u ruralnom prostoru Grada.

Prema Popisu stanovništva iz 2011. godine, u naselju Opuzen živi 2 729, Buk-Vlaci 492, a u Pržinovcu 33 stanovnika. Kao što je spomenuto, Opuzen je jedino naselje gradskog karaktera, u kojem 2011. godine živi 83,9% stanovništva Grada.

Opuzen je ujedno i upravno središte Grada, sa pripadajućim centralnim funkcijama. Tu su koncentrirani gotovo svi javni i društveni sadržaji Grada Opuzena (upravni, kulturno-prosvjetni, socijalni, zanatsko-servisni i drugi uslužni sadržaji). Prema sustavu središnjih naselja i razvojnih

središta, utvrđenih prema Strategiji prostornog uređenja Republike Hrvatske 1997. godine, naselje Opuzen se svrstava u područno i veće lokalno (malo razvojno) središte, dok Buk-Vlaka i Pržinovac u ostala naselja.“

U poglavlju 1. Polazišta, potpoglavlje 1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Grada u odnosu na prostor i sustave Županije i Države, 1.1.2.8. Stanovništvo, na stranici 33., mijenja se i glasi:

„Podaci o stanovništvu i njegovim strukturnim obilježjima razmatraju se u razdoblju od prvog službenog Popisa stanovništva 1857. godine do posljednjeg popisa 2011. godine. U ovo je uključen i Popis poljoprivrede iz 2003. godine. Za razliku od prethodnih Popisa, posljednji (2011.) sadrži samo podatke o broju stanovnika, broju popisanih osoba, ukupnom broju stanova, broju stanova za stalno stanovanje, ukupnom broju kućanstava i broju privatnih kućanstava, na razini naselja, Općina/Gradova, županija i države u cijelosti, kao i određena opća strukturna obilježja stanovništva (dobno-spolna, narodnosna, vjerska, struktura prema državljanstvu, struktura prema materinjem jeziku). Zbog ovoga se razmatrana strukturna obilježja stanovništva istraživaju koristeći dijelom i rezultate Popisa stanovništva iz 2001. godine.

RAZMJETAJ I BROJ STANOVNIKA

Osnivanjem Grada Opuzena kao jedinice lokalne samouprave (Zakon o područjima županija, gradova i općina u Republici Hrvatskoj, Narodne novine, 10/97), u njegov sastav prvotno su ulazila dva naselja: Opuzen i Buk-Vlaka. U posljednjem međupopisnom periodu, 2001.-2011. godine, izdvajanjem dijela teritorija postojećih naselja Opuzen i Buk-Vlaka, formirano je novo i samostalno statističko naselje Pržinovac.

Razmjetaj i broj stanovnika Grada Opuzena razmatra se na razini njegovih naselja te Grada u cjelini. U zadnjih 150 godina ona su mijenjala svoj prostorni obuhvat, uz povećanje ili smanjenje teritorija, zbog čega se javlja problem usporedivosti pripadajućih demografskih podataka između popisnih godina. Za naselje Opuzen postoje podaci za sve popisne godine. Kao najveće naselje unutar Grada ono bilježi gotovo konstantan porast broja stanovnika, izuzevši međupopisna razdoblja 1910.-1921. te 1991.-2001. godine. Ukupan broj stanovnika Grada također bilježi porast i „prati“ kretanje broja stanovnika naselja Opuzen.

KRETANJE BROJA STANOVNIKA 1857. - 2011.																
Naselje	Popisne godine															
	1857.	1869.	1880.	1890.	1900.	1910.	1921.	1931.	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2001.	2011.
BUK-VLAKA ²	0	0	0	0	0	0	0	0	0	47	68	493	457	680	512	492
OPUZEN ³	512	547	630	816	928	1 004	928	963	1 165	1 270	1 470	1 742	2 308	2 778	2 730	2 729
PRŽINOVAČ ⁴	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33
Σ GRAD	512	547	630	816	928	1 004	928	963	1 165	1 317	1 538	2 235	2 765	3 458	3 242	3 254

Izvor: Naselja i stanovništvo RH 1857.-2001. i Popis stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku (www.dzs.hr), travanj 2013.

Sve do 1953. godine podaci o broju stanovnika Grada mogu se pratiti na razini naselja Opuzen. Opuzen je predstavljao jedino naselje unutar granica današnjeg Grada. Formiranjem novih naselja u drugoj polovici 20. stoljeća struktura naseljenosti je postajala sve složenija. Godine 2011. Grad Opuzen se sastojao od ukupno tri naselja, sa stanovništvom birno drugačijih strukturnih obilježja. U naselju Opuzen živi najviše stanovništva, čak 83,9%, potom u Buk-Vlaci (15,1%) te Pržinovcu (1%).

U razdoblju od 1857. do 1910. godine broj stanovnika Grada Opuzena se udvostručio, sa 512 na 1 004 stanovnika. Na takav porast broja stanovnika značajno je utjecalo prometno otvaranje ovog područja regulacijom i produbljenjem korita te uređenjem plovnosti rijeke Neretve od mora do Metkovića. Prvi pad broja stanovnika zabilježen je u međupopisnom razdoblju od 1910. do 1921. godine, kada je zbog tadašnje krize u poljoprivredi i opće neimaštine značajan broj stanovnika iselio s prostora Grada. Od drugog desetljeća 20. stoljeća dolazi do općeg društveno-gospodarskog razvoja ovog područja, potaknutog gradnjom uskotračne željezničke pruge, a od druge polovice 20. stoljeća i gradnjom Jadranske magistrale i prvim intenzivnim melioracijskim radovima u dolini Neretve. Godine 1966. uskotračna pruga je zamijenjena željezničkog prugom normalnog kolosijeka, s produžetkom do Ploča. Tako je od 1910. do 1971. godine zabilježeno novo udvostručenje broja stanovnika, sa 1 004 na 2 235 stanovnika. Intenzivno razvijanje poljodjelstva i suvremenih tržišnih kultura u delti Neretve na melioriranim površinama te razvoj drugih djelatnosti i Grada Opuzena u cjelini utjecali su na daljnji porast broja stanovnika. Najveći broj stanovnika ostvaren je 1991. godine, kada je na teritoriju Grada živjelo 3 458 stanovnika. Ratna zbivanja 90-ih godina utjecala su na migracije što je dovelo do ukupnog pada broja stanovnika. Na početku 21. stoljeća, u posljednjem međupopisnom razdoblju, zabilježen je blagi porast broja stanovnika. Pretpostavka je da će se takav trend i dalje nastaviti, s

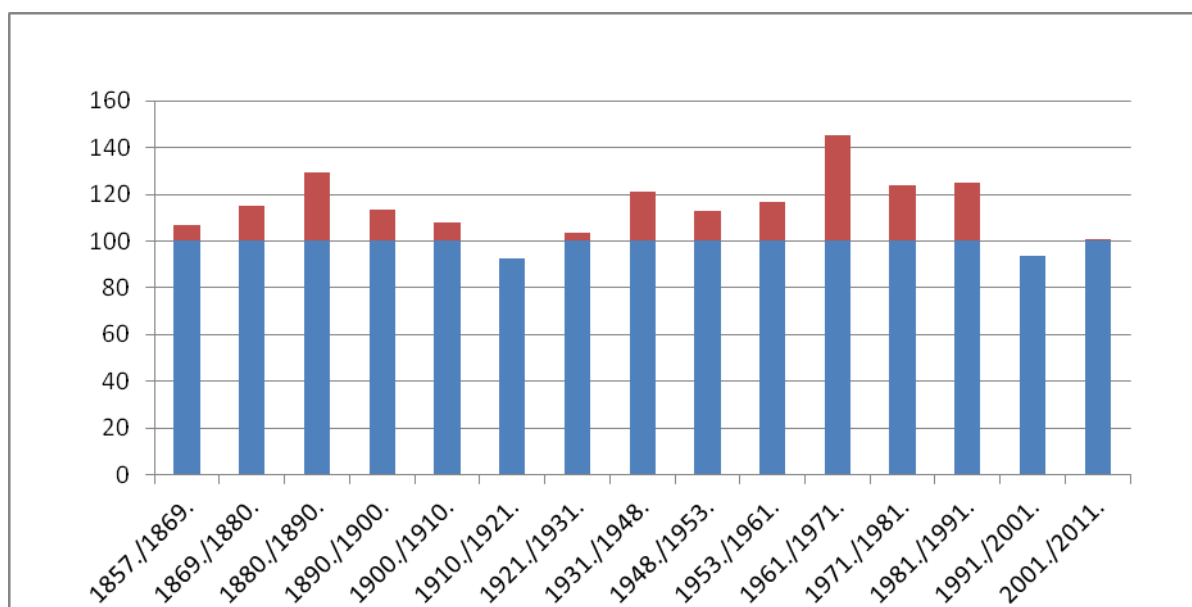
² Od 1953. do 1981. godine iskazuje se kao dio naselja. Od 1991. godine se iskazuje kao samostalno naselje nastalo izdvajanjem dijela područja naselja Podgradina i Slivno Ravno (općina Slivno) te dijela naselja Opuzen. U 1981. godini dio podataka sadržan je u naselju Slivno Ravno. U 2001. godini naselje je smanjeno izdvajanjem naselja Vlaka (općina Slivno).

³ Od 1857. do 1971. godine sadrži podatke za naselje Trnovo. Godine 1981. naselje je povećano pripajanjem naselja Trnovo. Godine 1991. izdvojen je dio naselja i formirano je naselje Buk-Vlaka.

⁴ Pržinovac se kao samostalno statističko naselje prvi put spominje u Popisu stanovništva 2011. godine.

obzirom na aktualnu gospodarsku obnovu i stupanj cjelokupnog društveno-gospodarskog razvoja, koji je u uskoj vezi sa prometno-geografskim položajem Opuzena. Čvorišni položaj unutar raskrižja važnih razvojnih koridora, koji se pružaju priobalnim područjem (Jadranska magistrala) i u duboko u zaleđe (Opuzen-Metković-BiH, buduća Jadransko-Jonska autocesta i autocesta u Vc koridoru sa čvorištem u Novim Selima), uključujući različite oblike prometa (cestovni – DC-8, DC-9; plovni put Neretvom; željeznička pruga I. reda), osigurava Opuzenu i Gradu u cijelosti kvalitetne uvjete za budući gospodarski razvoj.

Porast broja stanovnika Grada Opuzena u posljednjih 150 godina nije bio ravnomjeran. U svim međupopisnom razdobljima zabilježene su različite stope rasta stanovništva. Najveći porast ostvaren je nakon Drugog svjetskog rata, u međupopisnom razdoblju od 1961. do 1971. godine (145,3). Najveći pad ostvaren je u međupopisnom razdoblju od 1910. do 1921. godine (-7,6%). Pad je još zabilježen krajem 20. stoljeća (1991.-2001.: -6,3%). Nakon 2001. godine nastavlja se trend porasta broja stanovnika, ali u minimalnom iznosu (indeks 100,4).

Izvor: Naselja i stanovništvo RH 1857.-2001. i Popis stanovništva 2011., Državni zavod za statistiku (www.dzs.hr), travanj 2013.

PRIRODNI PRIRAST STANOVNIŠTVA

Za Grad Opuzen nema točnih podataka o prirodnom kretanju broja stanovnika tijekom daljnje prošlosti, no može se pretpostaviti kako su stope nataliteta bile dosta visoke, ali isto tako i stope mortaliteta. Osnovni faktor visoke smrtnosti bio je haranje malarije u močvarnom području u kojem se Opuzen nalazi. Istrebljenjem ove bolesti nakon isušivanja delte smanjuju se stope mortaliteta, ali uskoro i stope nataliteta. Sve veća urbanizacija područja i promjena načina života uvjetovala je velike

promjene koje su se odrazile i na prirodno kretanje stanovništva. Unatoč tome, 90-ih godina 20. stoljeća stope nataliteta su bile više od stopa mortaliteta te je ostvaren prirodni prirast stanovništva.

Najnoviji podaci o prirodnom kretanju stanovništva iz 2010. godine ukazuju na smanjenje rodosti i njeno izjednačenje sa smrtnosti. Broj rođenih i umrlih 2010. godine iznosi 43, što znači da je indeks vitalnosti stanovništva 100. U odnosu na Dubrovačko-neretvansku županiju taj je indeks nešto niži (županija=110,7), dok je nešto viši u odnosu na vitalni indeks države (83,2). Sličan indeks u Dubrovačko-neretvanskoj županiji imaju općine Dubrovačko primorje (100,0) i Slivno (100,0).

STAROSNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA

Osnovni pokazatelji starosti stanovništva su koeficijent starosti i indeks starosti. Najveći koeficijent starosti ima naselje Buk-Vlaka, dok indeks starosti naselje Pržinovac. U naselju Opuzen ti su pokazatelji nešto povoljniji, s obzirom da je Opuzen upravno središte Grada sa razvijenom funkcijom rada i sukladno tome većom koncentracijom mladog stanovništva.

Male razlike u pokazateljima starosti objašnjavaju se prostornom blizinom ovih naselja, kao i činjenice da su Buk-Vlaka i Pržinovac dijelom ili u potpunosti nekada bili u sastavu naselja Opuzen, pa je njihova starosna struktura naslijeđena. Iznimka je indeks starosti, koji ukazuje na izrazito nepovoljnu dobnu strukturu stanovništva ruralnih naselja Buk-Vlaka i Pržinovac, gdje je broj starog premašio broj mladog stanovništva. Naselje Opuzen još uvijek karakterizira veći broj mladog stanovništva. Grad u cijelosti obilježava također nepovoljan omjer starog i mladog stanovništva, uz tendenciju povećanja te razlike. Za očekivati je daljnje starenje stanovništva i povećanje koeficijenta i indeksa starosti na razini cijeloga Grada. Taj će porast biti veći u rubnim naseljima (Buk-Vlaka, Pržinovac).

STAROSNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA						
redni broj	naselje	stanovništvo 2011.	stanovništvo staro do 20 godina	stanovništvo staro preko 60 godina	koeficijent starosti (%)	indeks starosti (%)
1.	BUK-VLAKA	492	109	134	27,2	122,9
2.	OPUZEN	2 729	634	619	22,7	97,6
3.	PRŽINOVAC	33	4	7	21,2	175
GRAD OPUZEN		3 254	747	760	23,4	101,7

Izvor: Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima 2011. godine, Popis stanovništva 2011. godine, Državni zavod za statistiku (www.dzs.hr), travanj 2013.

DOBNO-SPOLNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA

Dobno-spolna struktura stanovništva ukazuje na sastav stanovništva prema spolu i tri osnovne dobne skupine: mlado (0-19 godina), zrelo (20-59 godina) i staro (60 i više godina).

Grad Opuzen ima nepovoljnu dobnu strukturu stanovništva, u kojoj dominira zrelo stanovništvo (53,7%), a udio starog stanovništva (23,4%) premašuje udio mladog stanovništva (22,9%). Među naseljima Grada, najpovoljniji odnos dobni skupina ima gradsko naselje Opuzen, s nešto većim udjelom mladog u ukupnom stanovništvu naselja (23,2%). Ruralno naselje Pržinovac ima najnepovoljniju dobnu strukturu, gdje je udio mladog stanovništva izrazito nizak (12,1%) i gotovo dvostruko manji od udjela starog stanovništva (21,2%). Pržinovac karakterizira i nepovoljna spolna struktura stanovništva, s obzirom da jedini u Gradu Opuzenu ima veći udio muškog u ukupnom stanovništvu naselja (63,6%).

GRAD/ASELJE	SPOL	UKUPNO	DOBNE SKUPINE		
			0-19	20-59	60 I VIŠE
GRAD OPUZEN	sv.	3 254	747	1 747	760
	m.	1 609	384	897	328
	z.	1 645	363	850	432
Buk-Vlaka	sv.	492	109	249	134
	m.	243	53	126	64
	z.	249	56	123	70
Opuzen	sv.	2 729	634	1 476	619
	m.	1 345	328	756	261
	z.	1 384	306	720	358
Pržinovac	sv.	33	4	22	7
	m.	21	3	15	3
	z.	12	1	7	4

Izvor: Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima 2011. godine, Popis stanovništva 2011. godine, Državni zavod za statistiku (www.dzs.hr), travanj 2013.

Prikazana dobno-spolna struktura stanovništva posljedica je depopulacije Grada koja je izazvana iseljavanjem stanovništva u posljednjih 20 godina, kao i vrlo niskim stopama nataliteta. Depopulacija Grada Opuzena ima svoje prostorne specifičnosti. U razdoblju od 1991. do 2001. godine Grad Opuzen bilježi pad broja stanovnika od 6,2%, s najvećim padom na području ruralnih naselja. Pozitivni demografski trendovi, kao i povoljna strukturalna obilježja stanovništva, Domovinskim ratom na početku 90-ih godina 20. stoljeća naglo su prekinuta i poremećena. Zbog selektivnog karaktera emigracije, odnosno većeg iseljavanja mladog i radno sposobnog stanovništva, što dugoročno utječe i

na smanjenje stope nataliteta, posljedica je starenje stanovništva u cjelini, odnosno porast udjela starog i zrelog u ukupnom stanovništvu naselja i Grada.

Predviđa se daljnje starenje stanovništva Grada Opuzena, osobito ruralnih naselja Pržinovac i Buk-Vlaka, koji danas imaju najnepovoljniju dobno-spolnu strukturu stanovništva. Porast broja stanovnika, zabilježen u posljednjem međupopisnom razdoblju, pozitivno će se odraziti na ovu strukturu stanovništva ukoliko bude popraćen sa većom stopom nataliteta te zadržavanjem i doseljavanjem mladog stanovništva.

OBRAZOVNA STRUKTURA STANOVNIŠTVA

STANOVNIŠTVO GRADA STARIJE OD 15 GODINA PREMA DOBI, SPOLU I OBRAZOVANJU													
dobne skupine	ukupno		bez škole		osnovno i manje obrazovanje		srednje obrazovanje		visoko i više obrazovanje		nepoznato		
	Σ	ž	Σ	ž	Σ	ž	Σ	ž	Σ	ž	Σ	ž	
15-19	273	126	1	0	184	76	88	50	0	0	0	0	
20-24	267	118	0	0	20	5	232	104	14	9	1	0	
25-29	223	100	0	0	29	12	162	70	32	18	0	0	
30-34	182	89	1	0	30	11	129	62	22	16	0	0	
35-39	199	101	1	0	37	18	124	64	37	19	0	0	
40-44	223	116	1	1	49	33	131	68	42	14	0	0	
45-49	258	134	0	0	76	51	151	68	31	15	0	0	
50-54	235	118	0	0	87	55	109	44	38	18	1	1	
55-59	152	74	1	0	66	49	56	16	29	9	0	0	
60-64	163	80	1	0	89	60	54	11	18	8	1	1	
65-69	157	99	2	2	114	84	34	10	7	3	0	0	
70-74	142	81	6	6	104	70	24	3	8	2	0	0	
75-79	104	64	7	5	81	57	10	1	4	0	1	1	
80-84	37	24	1	1	32	22	4	1	0	0	0	0	
85 i više	41	31	4	2	34	28	2	0	1	1	0	0	
nepoznato	20	11	1	1	9	6	7	3	2	1	1	0	
UKUPNO	broj	2 676	1 366	27	18	1 041	637	1 317	575	286	133	5	3
	%	100	51	1	66,6	38,9	61,2	49,2	43,6	10,7	46,5	0,2	60

Izvor: Stanovništvo staro 15 i više godina, prema starosti, spolu i razini završene škole, po Gradovima/Općinama, Popis stanovništva 2001. godine, Državni zavod za statistiku (www.dzs.hr), travanj 2013.

OBRAZOVNA STRUKTURA UKUPNOG STANOVNIŠTVA												
stupanj obrazovanja	ukupno		osnovno		srednje		više		visoko		ostalo ⁵	
	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%	broj	%
kontigent stanovništva												
muški	1 605	49,5	300	44,4	742	56,3	63	54,8	90	52,6	410	42,5
ženski	1 637	50,5	375	55,6	575	43,7	52	45,2	81	47,4	554	57,5
Σ GRAD	3 242	100	675	20,8	1 317	40,6	115	3,6	171	5,3	964	29,7

Izvor: Stanovništvo staro 15 i više godina prema završenoj školi i obrazovnim područjima, po Gradovima/Općinama, Popis stanovništva 2001. godine, Državni zavod za statistiku (www.dzs.hr), travanj 2013.

Obrazovna struktura stanovništva ukazuje na sastav stanovništva s obzirom na stečeni stupanj obrazovanja. Najveći udio čini stanovništvo sa srednjim, potom osnovnim te višim i visokim obrazovanjem. Grad Opuzen odlikuje se vrlo visokim udjelom stanovništva sa završenom osnovnom školom (20,8%). S obzirom na strukturu prema spolu, uočava se veći broj ženskog stanovništva sa završenom osnovnom školom. U ostalim stupnjevima obrazovanja (srednje, više, visoko) muškarci čine većinu.

Ovakva obrazovna struktura stanovništva Grada Opuzena u skladu je sa razvijenošću njegovih funkcija, kao i potrebama te mogućnostima gospodarstva Grada i bližih gradskih središta (Metković, Ploče), kojima ono svakodnevno gravitira. Zbog slabije razvijenih obrazovnih ustanova i potreba za radnom snagom, dio mlađeg stanovništva Opuzena se školuje i zapošljava izvan Grada. Poboljšanjem uvjeta za kvalitetno obrazovanje i daljnjim razvojem funkcije rada omogućiti će se njihovo zadržavanje na području Grada Opuzena.

SOCIOEKONOMSKA STRUKTURA STANOVNIŠTVA

Godine 2001. udio aktivnog stanovništva u ukupnom stanovništvu Grada Opuzena iznosi 40,5%. Od toga zaposleno stanovništvo čini 74,9%, a uzdržavano 86,7% stanovništva⁶. U prosincu 2012. godine registrirano je 268 nezaposlenih osoba, od čega su žene 53,7%.⁷

Socioekonomska struktura stanovništva ukazuje na strukturu stanovništva prema djelatnosti. Godine 2001. najveći broj stanovnika zaposlen je u djelatnosti poljoprivrede, lova i šumarstva, od čega u

⁵ Nepoznato obrazovanje, bez obrazovanja i bez završenih osam razreda osnovne škole.

⁶ Izvor: Stanovništvo prema aktivnosti i spolu, po Gradovima/Općinama, Popis stanovništva 2001. godine, Državni zavod za statistiku (www.dzs.hr), travanj 2013.

⁷ Izvor: Nezaposlene osobe po Općinama i Gradovima stanovanja, razini obrazovanja i spolu 31. prosinca 2012. godine, Hrvatski zavod za zapošljavanje (www.hzz.hr), travanj 2013.

naselju Opuzen 30,2%, a u Buk-Vlaci čak 58,2%. Plodno tlo, obilje vode i povoljna klima ovog prostora osnovna su prirodno-geografska obilježja koja omogućavaju intenzivno bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom i preradom. Sljedeće najzastupljenije djelatnosti su uslužne djelatnosti: trgovina na veliko i malo te javna uprava i obrana. Iza njih slijede građevinarstvo, obrazovanje i prerađivačka industrija. U sekundarnim (rudarstvo i vađenje, prerađivačka industrija, opskrba električnom energijom, plinom i vodom, građevinarstvo) i tercijarnim ili uslužnim djelatnostima zaposleno je uglavnom stanovništvo naselja Opuzen, s obzirom da su u njemu smještene gotovo sve gospodarske i društvene institucije i funkcije Grada.

S obzirom na spolnu strukturu, muškarci dominiraju u svim proizvodnim djelatnostima (poljoprivreda, lov, šumarstvo, ribarstvo, rudarstvo i vađenje, građevinarstvo), s udjelom većim od 75%. Žene su zastupljenije u nekim uslužnim djelatnostima: obrazovanju (78,2%), zdravstvenoj zaštiti (73,9%), financijskom posredovanju (70%) i dr.

STRUKTURA STANOVNIŠTVA PREMA DJELATNOSTI I SPOLU						
Djelatnost	Zaposleno stanovništvo					
	ukupno		muško		žensko	
	broj	%	broj	%	broj	%
poljoprivreda, lov i šumarstvo	338	34,3	257	76	81	24
ribarstvo	2	0,2	2	100	0	0
rudarstvo i vađenje	2	0,2	2	100	0	0
prerađivačka industrija	54	5,5	39	72,2	15	27,8
opskrba el.energijom, plinom i vodom	13	1,3	13	100	0	0
građevinarstvo	73	7,4	62	84,9	11	15,1
trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikla i sl.	139	14,1	67	48,2	72	51,8
hoteli i restorani	35	3,6	14	40	21	60
prijevoz, skladištenje i veze	32	3,3	28	87,5	4	12,5
financijsko posredovanje	50	5,1	15	30	35	70
poslovanje nekretninama, iznajmljivanje i poslovne usluge	22	2,2	12	54,5	10	45,5
javna uprava i obrana; obvezno socijalno osiguranje	89	9	71	79,8	18	20,2
obrazovanje	55	5,6	12	21,8	43	78,2
zdravstvena zaštita i socijalna skrb	23	2,3	6	26,1	17	73,9
ostale društvene, socijalne i osobne uslužne djelatnosti	17	1,7	10	58,8	7	41,2
privatna kućanstva sa zaposlenim osobljem	0	0	0	0	0	0
izvanteritorijalne organizacije i tijela	0	0	0	0	0	0
na radu u inozemstvu	35	3,6	20	57,1	15	42,9
nepoznata djelatnost	5	0,5	1	20	4	80
Σ GRAD OPUZEN	984	100	631	64,1	353	35,9

Izvor: Zaposleni prema pretežitoj aktivnosti po tipu naselja stanovanja, spolu i području djelatnosti, Popis stanovništva 2001. godine, Državni zavod za statistiku (www.dzs.hr), travanj 2013.

U skladu s prirodnim uvjetima i gospodarskom orijentacijom, Grad Opuzen ima visok udio poljoprivrednog stanovništva (17,1%). Područje delte Neretve, kojem pripada i Grad Opuzen, izrazit je i tradicionalan poljoprivredni i ribarski kraj. Međutim, unutar Grada postoje određene razlike. Naselje Opuzen zbog gradskog karaktera i višeg stupnja centraliteta odstupa od ovog obilježja i u njemu živi manji broj poljoprivrednog stanovništva. Nasuprot tome, Buk-Vlaka ima jaču orijentaciju i zavisnost od poljoprivrede. Razlog su plodno zemljište i voda koji se nalaze u neposrednoj blizini naselja i osiguravaju egzistenciju stanovnicima.

MIGRACIJSKA OBILJEŽJA STANOVNIŠTVA

Nakon Drugog svjetskog rata Grad Opuzen bilježi jači porast broja stanovnika, koji je dijelom posljedica useljavanja stanovništva, koje se, privučeno dinamičnim gospodarskim razvojem (dobivanje novog poljodjelskog zemljišta, otvaranje novih radnih mjesta), naselilo na prostoru Grada. Imigranti se međusobno razlikuju prema području njihovog doseljavanja. Na prostoru Grada Opuzena udio doseljenog stanovništva u ukupnom stanovništvu 2001. godine iznosio je 51%, od čega najviše s prostora ostalih jedinica lokalne samouprave u Dubrovačko-neretvanskoj županiji te Bosne i Hercegovine.

Domicilno stanovništvo uključuje stanovništvo koje od rođenja živi u istom naselju te one koji su migrirali između naselja Grada, te čini 49% ukupnog stanovništva. Grad Opuzen po ovom je obilježju specifičan, budući da nije bilo migriranja stanovništva između naselja Grada. Razlozi su mala površina, mali broj naselja i činjenica da je naselje Opuzen dugo vremena bilo jedino naselje današnjeg Grada.

Najviše se doseljava stanovništvo s prostora susjednih jedinica lokalne samouprave, koje karakterizira krški reljef, teži uvjeti života i nedostatak radnih mjesta. To je dovelo do depopulacije i izumiranja pojedinih naselja u okolici Opuzena. Prevladava doseljavanje mladog stanovništva. Najintenzivija razdoblja doseljavanja bila su 1961.-1971. godine, kada je i zabilježen najveći porast broja stanovnika, zatim 1971.-1981. te 1981.-1991. godine. Prostor Dubrovačko-neretvanske županije karakterizira visok udio doseljenog stanovništva iz Bosne i Hercegovine, pa tako i Grad Opuzen. Godine 2001. njihov udio u ukupnom stanovništvu iznosio je 11%, a u doseljenom stanovništvu 21%.

Ukoliko se ova struktura stanovništva razmotri s obzirom na spol, uočava se da u domicilnom stanovništvu dominiraju muškarci (56,9%), dok u doseljenom žene (57,7%). Žene također dominiraju i po svim skupinama doseljenog stanovništva prema području odakle se doselilo. U ukupnom broju muškaraca dominiraju domicilni, dok u ukupnom broju žena doseljenici.

MIGRACIJSKA OBILJEŽJA STANOVNIŠTVA										
kontigent stanovništva	ukupan broj stanovnika	živi od rođenja u istom naselju	doseljeno u naselje stanovanja							nepoznato
			ukupno	iz drugog naselja u Gradu	iz druge JLS u županiji	iz druge županije	iz inozemstva			
							ukupno	BiH	druge države	
muški	1 605	908	696	0	446	74	173	153	20	3
ženski	1 637	688	949	0	619	107	223	196	27	0
Σ GRAD	3 242	1 596	1 645	0	1 065	181	396	349	47	3

Izvor: Stanovništvo prema migracijskim obilježjima, po Gradovima/Općinama, Popis stanovništva 2001. godine, Državni zavod za statistiku (www.dzs.hr), travanj 2013.

DNEVNE MIGRACIJE RADNE SNAGE

Godine 2001. u Gradu Opuzenu bilo je 899 radnih mjesta, a broj zaposlenih iznosio je 984. Većina zaposlenih radi u mjestu stanovanja, dok je preostali dio stanovnika zaposlen u susjednim centrima rada (Metković i Ploče), prema kojima se odvija svakodnevna migracija radne snage. Godine 1991. u Opuzenu je, kao radnom središtu, bilo više radnih mjesta nego što je u njemu stanovalo radnika. Gotovo 67% radnih mjesta držali su zaposleni mještani, a 33% dnevni migranti iz okolnih naselja koji gravitiraju Opuzenu. Zbog velikih gospodarskih promjena i propasti pojedinih industrija (PIK Neretva), ova se struktura bitno izmjenila. Međutim, naselje Opuzen je i danas značajan centar rada koji je formirao gravitacijsko područje radne snage. Najveći broj dnevnih migranata 2001. godine dolazilo je s prostora Općine Slivno i Grada Metkovića. Specifičnost Grada Opuzena je u tome što nisu zabilježene dnevne migracije između njegovih naselja.

Udio dnevnih migranata Grada u aktivnom i zaposlenom stanovništvu značajno je manji od županijskog i državnog prosjeka. Može se zaključiti kako Opuzen ima dobro razvijenu funkciju rada, koja je omogućila zapošljavanje većini domaćeg stanovništva. Preostali dio zaposlen je u drugim Općinama i Gradovima Dubrovačko-neretvanske županije (98,7%) te drugim županijama (1,3%). Među dnevnim migrantima dominira muško stanovništvo, kao i kod županije i države, ali u nešto većem udjelu (64,2%).

područje	skupine stanovništva	aktivno stanovništvo		zaposleno stanovništvo		dnevni migranti koji obavljaju zanimanje		udio dnevnih migranata	
		ukupno	u %	ukupno	u %	u aktivnom stanovništvu	u zaposlenom stanovništvu		
GRAD	ukupno	1 314		984		229		17,40%	23,30%
	žensko	519	39,5%	353	35,9%	82	35,8%	-	-

Izvor: Dnevni i tjedni migranti, po Gradovima/Općinama, Stanovništvo prema aktivnosti i spolu, po Gradovima/Općinama, Popis stanovništva 2001. godine, Državni zavod za statistiku (www.dzs.hr), travanj 2013.

DOMAĆINSTVA

Razmještaj domaćinstava u Gradu Opuzenu odgovara razmještaju stanovništva, pa tako najveći broj domaćinstava ima naselje Opuzen, potom Buk-Vlaka i Pržinovac. U Opuzenu je 83,5% svih domaćinstava Grada. Za 2001. godinu nema podataka za naselje Pržinovac, s obzirom da je kao statističko naselje formiran tek u međupopisnom razdoblju 2001.-2011. godine. U ovom je razdoblju zabilježen porast broja domaćinstava naselja i Grada (1,16). Buk-Vlaka i Opuzen imaju gotovo podjednak porast broja domaćinstava.

Prosječni broj članova domaćinstava 2011. godine najveći je u Buk-Vlaci (2,89), a najmanji u Pržinovcu (2,75). Na razini Grada iznosi 2,87, što je više od državnog (2,79), a manje od županijskog prosjeka (2,91). Aktualan je trend smanjivanja prosječnog broja članova domaćinstava. Godine 1991. taj je broj iznosio 3,48, a 2001. godine 3,33.

RAZMJJEŠTAJ I STRUKTURA DOMAĆINSTAVA					
Naselje/područje	Broj stanovnika 2011.	Broj domaćinstava		indeks rasta domaćinstava 2011./2001.	prosječni broj članova domaćinstava 2011.
		2001.	2011.		
BUK-VLAKA	492	149	170	1,14	2,89
OPUZEN	2 729	824	947	1,15	2,88
PRŽINOVAC	33	-	12	-	2,75
GRAD OPUZEN	3 254	973	1 134	1,16	2,87
DNŽ	122 568	39 125	42 077	1,08	2,91
RH	4 284 889	1 477 377	1 535 635	1,04	2,79

Izvor: Kućanstva prema obiteljskom sastavu i obiteljska kućanstva prema broju članova, po naseljima, Popis stanovništva 2001. godine; Popisane osobe, kućanstva i stambene jedinice po naseljima, Popis stanovništva 2011. godine-prvi rezultati, Državni zavod za statistiku (www.dzs.hr), travanj 2013.“

U poglavlju 1. Polazišta, potpoglavlje 1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Grada u odnosu na prostor i sustave Županije i Države, 1.1.3. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova, na stranici 41., odlomak 3., mijenja se i glasi:

„Na području Grada Opuzena predviđeno je proširenje postojećih Zakonom zaštićenih prirodnih vrijednosti (posebni ihtiološko-orнитološki rezervat na ušću Neretve), ali i planska zaštita čitavog prostora Grada Opuzena kao dijela budućeg Parka prirode Delta Neretve.“

U poglavlju 1. Polazišta, potpoglavlje 1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Grada u odnosu na prostor i sustave Županije i Države, 1.1.3. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova, Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije, na stranici 45., odlomak 2., dodaje se sljedeći tekst:

„Od 2002. godine do danas doneseno je nekoliko izmjena i dopuna Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 06/03., 03/05., 03/06., 02/08., 05/10., 04/12., 09/13.), koje uključuju promjenu smjernica za područje Grada Opuzena. Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Grada Opuzena (Neretvanski glasnik, 03/08.) ugradile su spomenute promjene do 2008. godine.“

U poglavlju 1. Polazišta, potpoglavlje 1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Grada u odnosu na prostor i sustave Županije i Države, 1.1.3. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova, Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije, na stranici 46., odlomak 2., mijenja se i glasi:

„Planirana namjena površina Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije sagledana je prema prirodno-geografskim cjelinama i jedinicama lokalne samouprave Županije. Grad Opuzen, koji pripada Donjoneretvanskom kraju, spada u prostor visokog intenziteta korištenja, koji se proteže od Ploča do Metkovića. Ovaj prostor karakterizira visoka koncentracija gospodarskih kapaciteta i zaposlenih, odnosno koncentracija svih lučkih pretovarnih kapaciteta u Županiji i važnih prometnih središta uz prateće industrijsko-servisne kapacitete. Za naselje Opuzen se predlaže da zauzetost prostora iznosi 400-450 m²/stan. neto (u odnosu na građevinska područja stambene izgradnje), odnosno 670-750 m²/stan. brutto (u odnosu na ukupna građevinska područja). Predviđena gustoća stanovništva Opuzena za 2015. godinu iznosi 15-25 stan./ha.“

U poglavlju 1. Polazišta, potpoglavlje 1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Grada u odnosu na prostor i sustave Županije i Države, 1.1.3. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova, Prostorni plan Dubrovačko-neretvanske županije, na stranici 46., dodaje se sljedeći tekst i tablice:

„Struktura planirane namjene površina Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 06/03., 03/05., 03/06., 07/10., 04/12., 09/13.) – područje Grada Opuzena.“

Grad/ Općina	Broj stanovnika 2001.	Broj stanovnika 2015.	Površina kopna (ha)	Planirana građevinska područja (ha)							Planirana izgrađenost (%)
				Građevno područje naselja	Građevno područje izdvojene namjene izvan naselja					Infrastrukturni sustavi	
					Stanovanje	Industrija	Poslovne zone	Turizam	Posebne zone		
OPUZEN	3 242	4 000 - 5 000	2 406	178,78	5,5	65,70	0,0	0,0	0,0	172,49	17,55

Grad/ Općina	Ostale namjene (ha)							Planirana namjena površine mora (ha)				
	Poljoprivreda, bez infr. (P1, P2, P3)	Istražno područje melioracije	Šume, bez infr. (Š1, Š2, Š3)	Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište, bez infr.	Vodene površine	Rekreacija	Eksploatacijske površine		Površina mora	Akva-kultura	Ribanje kočom	Ribanje bez koče
							E	VJ				
OPUZEN	1 784,67	145,7	36,19	134,36	55,1	2,6	0,0	0,0	169,0	0,0	0,0	169,0

U poglavlju 1. Polazišta, potpoglavlje 1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Grada u odnosu na prostor i sustave Županije i Države, 1.1.3. Planski pokazatelji i obveze iz dokumenata prostornog uređenja šireg područja i ocjena postojećih prostornih planova, na stranici 48., dodaje se sljedeći tekst:

„Prostorni plan uređenja Grada Opuzena

Prostorni plan uređenja Grada Opuzena donesen je 2004. godine (Neretvanski glasnik, 02/04.). Četiri godine poslije donešene su prve izmjene i dopune Plana (Neretvanski glasnik, 03/08.). Plan obuhvaća administrativan obuhvat Grada Opuzena, površine 24,04 km². Kao takav odredio je usmjerenja za razvoj djelatnosti i namjenu površina, te uvjete za održivi i uravnoteženi razvitak na području Grada. Potreba izrade Ciljanih izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Grada Opuzena utvrđena je odredbama Zakona o prostornom uređenju i gradnji, Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije i Izvješćem o stanju u prostoru Grada Opuzena 2012. godine.

Detaljni planovi uređenja

Za područje Grada Opuzena doneseno je pet detaljnih planova uređenja (DPU), koji obuhvaćaju uže i šire gradsko područje naselja Opuzen. Detaljnim planovima uređenja definirana je njihova lokacija, pretežita namjena (gospodarska: proizvodna i poslovna) te uređenje čitavog prostora koji se nalazi u obuhvatu Plana. Obuhvaća predjele Grada Opuzena na kojima već postoji predviđena gospodarska

aktivnost, ili se ona pak spomenutim DPU-ovima nadopunjuje sa drugim sličnim djelatnostima, te potpuno nove predjele koji su još uvijek neizgrađeni. S obzirom na čvorišni prometni položaj i prostorni kapacitet Grada Opuzena, jedan od smjerova razvoja je razvoj zona gospodarske namjene koje će se realizirati kroz izradu Detaljnih planova uređenja. Trenutno je u fazi njihova realizacija. Sukladno definiranim potrebama, za predvidjeti je izmjene i dopune pojedinih donešenih Detaljnih planova uređenja.

Ostali razvojni i programski dokumenti

Na županijskoj razini izrađeni su određeni razvojni i programski dokumenti, koji su u svojim stručnim analizama inkorporirali prostor Grada Opuzena, definirajući njegove prirodne i društvene resurse te mogućnosti i ograničenja razvoja.“

STRATEŠKI DOKUMENTI PROSTORNOG UREĐENJA NA SNAZI			
red. br.	dokument	Službeno glasilo NN RH/godina	napomena
1.	STRATEGIJA PROSTORNOG UREĐENJA REPUBLIKE HRVATSKE	1997.	DONEŠENA NA SJEDNICI ZASTUPNIČKOG DOMA SABORA REPUBLIKE HRVATSKE 27. LIPNJA 1997.
2.	PROGRAM PROSTORNOG UREĐENJA REPUBLIKE HRVATSKE	50/99.	-

PROSTORNI PLANOWI NA SNAZI - STRATEŠKI				
red.br.	prostorni plan	površina obuhvata (km2) - ukupno/ kopno/more	Službeno glasilo; objave odluke o izradi; faza izrade	napomena
1.	PROSTORNI PLAN DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE	9 288,69/1 780,86/ 7 507,83	SG DNŽ 06/03., 03/05., 03/06., 07/10., 04/12., 09/13.	-
2.	PROSTORNI PLAN UREĐENJA GRADA OPUZENA	25,73/24,04/1,69	Neretvanski glasnik, 02/04., 03/08.	

PROVEDBENI PROSTORNI PLANOVI NA SNAZI			
DETALJNI URBANISTIČKI PLAN UREĐENJA			
red.br.	dokument	Službeno glasilo/godina	
1.	DPU JUGOZAPADNOG DIJELA ZONE URBANIH FUNKCIJA GRADA OPUZENA	„Neretvanski glasnik“, br. 02/04.	
2.	DPU DIJELA CENTRALNE ZONE	„Neretvanski glasnik“, br. 03/03., 04/06.	
3.	DPU UREĐENJA II. FAZE RADNE ZONE "OPUZEN"	„Neretvanski glasnik“, br. 03/08.	
4.	DPU POSLOVNE ZONE 2 (ZONA MALOG I SREDNJEG GOSPODARSTVA) ⁸	„Neretvanski glasnik“, br. 08/07.	

DRUGI RAZVOJNI DOKUMENTI I PROGRAMI ŽUPANIJSKE RAZINE			
red.br.	dokument	Službeno glasilo/godina	izrađivač
1.	RUDARSKO-GEOLOŠKA STUDIJA DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE	-	Hrvatski geološki institut
2.	STRUČNA EKSPERTIZA GOSPODARSKOG RAZVITKA DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE S NAGLASKOM NA TURIZAM	-	URBING d.o.o. Zagreb
3.	PRIRODOSLOVNA PODLOGA DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE	-	Državni zavod za zaštitu prirode
4.	STRUČNA EKSPERTIZA GLAVNIH CESTOVNIH KORIDORA DUBROVAČKO-NERETVANSKE ŽUPANIJE	-	Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

⁸ Predviđena je izrada Izmjena o dopuna predmetnog Detaljnog plana uređenja, s ciljem redefiniranja Poslovne zone 2.

U poglavlju 1. Polazišta, potpoglavlje 1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Grada u odnosu na prostor i sustave Županije i Države, 1.1.4.1. Ocjena dosadašnjeg prostornog razvoja i korištenja prostora, na stranici 50., odlomak 1., dodaje se sljedeći tekst:

„Prema sustavu središnjih naselja i razvojnih središta, utvrđenih prema Strategiji prostornog uređenja Republike Hrvatske 1997. godine, naselje Opuzen se svrstava u područno i veće lokalno (malo razvojno) središte, dok Buk-Vlaka i Pržinovac u ostala naselja. Kategorija područnog i većeg lokalnog (malog razvojnog) središta mora imati razvijen određeni stupanj centralnih funkcija koji mu po toj kategoriji pripada. S obzirom na prostornu blizinu Ploča i Metkovića kao regionalnih središta, koji imaju centralne funkcije višeg reda u odnosu na grad Opuzen, potrebno je razmotriti potrebe za uvođenjem centralnih funkcija koje nedostaju, a sve u skladu sa planiranim prostornim, demografskim i gospodarskim razvojem Grada.“

U poglavlju 1. Polazišta, potpoglavlje 1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Grada u odnosu na prostor i sustave Županije i Države, 1.1.4.1. Ocjena dosadašnjeg prostornog razvoja i korištenja prostora, na stranici 50., odlomak 2. mijenja se i glasi:

„Opremljenost Grada prometnom infrastrukturom je zadovoljavajuća, s obzirom na prisutnost više vrsta prometa. Postojeće i planirane prometne građevine nekih vrsta prometa od važnosti su za Republiku Hrvatsku: Jadransko-Jonska autocesta, državne ceste (DC-8, DC-9), dionica željezničke pruge granica BiH-Metković-Ploče i dr. Pritom je potrebno uzeti u obzir prosječnu veličinu naselja Grada (8 km², 1 085 stanovnika), udio izgrađenog područja (2,7% površine Grada 2013. godine) i gustoću naseljenosti u odnosu na izgrađeno područje (50,2 stan./ha). Veliko neizgrađeno poljoprivredno područje u odnosu na izgrađene predjele ukazuje da postojeće prometnice u standardu izgrađenih površina pokrivaju potrebe lokalnog stanovništva.“

U poglavlju 1. Polazišta, potpoglavlje 1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Grada u odnosu na prostor i sustave Županije i Države, 1.1.4.1. Ocjena dosadašnjeg prostornog razvoja i korištenja prostora, na stranici 50., odlomak 5., mijenja se i glasi:

„Uz postojeću prometnu mrežu, Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije utvrđena je trasa planirane Jadransko-Jonske autoceste, koja će u Donjoneretvanskom kraju prolaziti kroz teritorij Općine Pojezerje, Općine Kula Norinska, Grada Opuzena te Općine Slivno. U ovom koridoru, koji prolazi teritorijem Grada Opuzena, planirana je i izgradnja dužjadranske željezničke pruge, kojom će se povezati čitav primorski pojas Hrvatske. Na području naselja Podgradina predviđena je gradnja željezničke stanice. Na području naselja Kula Norinska predviđena je gradnja čvora između autoceste i spojne prometnice koja će se nadovezati na cestovnu mrežu nižeg reda. Na dionici željezničke pruge granica BiH-Metković-Ploče planira se izgradnja drugog kolosijeka.“

U poglavlju 1. Polazišta, potpoglavlje 1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Grada u odnosu na prostor i sustave Županije i Države, 1.1.4.1. Ocjena dosadašnjeg prostornog razvoja i korištenja prostora, na stranici 50., odlomak 6., mijenja se i glasi:

„U okviru komunalne infrastrukture značajan nedostatak predstavlja odvodnja otpadnih voda sa ukupnog urbaniziranog područja Grada Opuzena. Kanalizacijski sustav trenutno je u izgradnji. Izgrađen je dio glavne i sekundarne kanalizacijske mreže vezane za središnji dio naselja, kao i dijelove naselja sa većom gustoćom naseljenosti. Ovaj sustav uključuje uređaj za pročišćavanje i ispušt u Neretvu. U tijeku su radovi vezani za poduzetničku zonu te radovi na povezivanju naselja sa lijeve obale Male Neretve na kanalizacijsku mrežu.“

U poglavlju 1. Polazišta, potpoglavlje 1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Grada u odnosu na prostor i sustave Županije i Države, 1.1.4.1. Ocjena dosadašnjeg prostornog razvoja i korištenja prostora, na stranici 51., posljednja rečenica u odlomku 4. se briše.

U poglavlju 1. Polazišta, potpoglavlje 1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Grada u odnosu na prostor i sustave Županije i Države, 1.1.4.2. Mogućnosti i ograničenja razvoja, na stranici 52., odlomak 1., dodaje se sljedeći tekst:

„Povoljan prometno-geografski položaj Grada Opuzena, kao čvorišta na križanju dvaju važnih prometnih koridora, daje dobru predispoziciju za razvoj poslovnih zona s aktivnostima proizvodnog i uslužnog karaktera (trgovina, servisi i dr.). Njihov razvoj i uređenje putem Detaljnih planova uređenja omogućiti će zadržavanje i povećanje broja radnih mjesta, čime će Opuzen postati važan centar rada u Dubrovačko-neretvanskoj županiji.

Valorizacija povoljnog geografskog položaja Grada očekuje se i u bližoj budućnosti, s obzirom na predviđenu gradnju infrastrukturnog koridora koji će proći istočnim dijelom Grada u pravcu sjever-jug. U sklopu infrastrukturnog koridora nalaziti će se dionica Jadransko-Jonske autoceste i dužjadranske željezničke pruge, kojima će ostvariti povezanost između Zagreba i Dubrovnika, ali i Srednje Europe sa Jugoistočnom Europom. Na spomenutoj autocesti planira se izgradnja čvora „Opuzen“, na teritoriju Općine Kula Norinska, te spojne prometnice, koja će autocestu povezati s cestovnom mrežom nižeg reda.

Morska obala, uključujući ušće Male Neretve i blizinu ušća Neretve (teritorij Grada Ploče), predstavlja jedinstven potencijal, kojeg je moguće valorizirati na temelju njegovih prirodnih vrijednosti (zaštićeno područje, prirodna plaža, bogatstvo ribom i dr.). Uz ove vrijednosti moguće je potaknuti različite aktivnosti (ribolov, turizam i dr.). Razvoj turizma na morskoj obali Grada Opuzena moguć je u različitim oblicima: eko turizam, koji će valorizirati zaštićeno područje u obalnom pojasu (posjete, razgledavanje i dr.), te kupališni turizam. Mogućnost turističke valorizacije potrebno je utvrditi i za

naselja Grada, s obzirom na kulturnu baštinu koju Grad posjeduje. Ovo se ponajprije odnosi na uže područje naselja Opuzen.“

U poglavlju 1. Polazišta, potpoglavlje 1.1. Položaj, značaj i posebnosti područja Grada u odnosu na prostor i sustave Županije i Države, 1.1.4.2. Mogućnosti i ograničenja razvoja, na stranici 52., odlomak 4., mijenja se i glasi:

„Određena ograničenja proizlaze iz uvjeta korištenja prostora unutar ZOP-a, kojim je obuhvaćeno obalno područje Grada sa ugostiteljsko-turističkom zonom „Plaža“ (T* - zona u istraživanju) te naselje Pržinovac. Ova ograničenja obuhvaćaju prostor kopna širine 1 000 m i mora širine 300 m od obalne linije, a odnose se na:

- mogućnosti širenja građevinskog područja naselja Pržinovac (potrebno smanjenje za 30%)
- namjenski usmjereno korištenje obalnog prostora izvan naselja, samo za potrebe izdvojenih građevinskih područja vezano uz ugostiteljstvo i turizam, pri čemu se područje „Plaža“ definira kao „zona u istraživanju“, čija će se konačna namjena definirati u postupku izrade stručne podloge vrednovanja prostora (krajolika, kulturne i prirodne baštine, mogućnosti infrastrukturnog opremanja i sl.)
- zaštitu morskog akvatorija vezano uz uzgoj plave ribe
- lokacijski usmjerenu izgradnju luka nautičkog turizma samo uz građevinska područja naselja ili izdvojena građevinska područja izvan naselja ugostiteljsko-turističke namjene“

2.0. CILJEVI PROSTORNOG RAZVOJA I UREĐENJA

U poglavlju 2.0. Ciljevi prostornog razvoja i uređenja, potpoglavlje 2.1. Ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja, 2.1.1. Razvoj naselja posebnih funkcija i infrastrukturnih sustava, na stranici 54., mijenja se i glasi:

„Za optimalan razvoj naselja neophodno je odrediti optimalan stupanj urbanizacije primjeren društvenoj i gospodarskoj razvijenosti Dubrovačko-neretvanske županije, te nov sustav središnjih naselja, odnosno razvojnih žarišta koji mora biti sukladan teritorijalnom ustrojstvu. Ovim se pretpostavlja policentričan razvoj, koji se ostvaruje alokacijom investicija u proizvodne i infrastrukturne objekte koji pridonose razvitku manjih urbanih i razvojnih središta u žarišta razvoja.

U razvoju gradova osobitu pažnju treba usmjeriti na njihovu funkcionalnu strukturu. Polifunkcionalna struktura je najpoželjnija. Osobito se mora poticati razvoj manjih naselja, do 2 000 stanovnika, čiji se manjak ili nedovoljna razvijenost osjeća osobito u ruralnim područjima. Ova naselja moraju postati nositelji razvitka svojih gravitacijskih područja. Demografski se moraju obnavljati ruralna naselja u svim dijelovima Županije, gdje za to postoje objektivne potrebe i mogućnosti. Među njima je i Donjoneretvanski kraj, odnosno područje koje se nalazi u obuhvatu Grada Opuzena.

Strateški ciljevi i usmjerenja za unapređenje uređenja naselja na županijskoj razini su:

- utvrditi kriterije i mjere za racionalno planiranje prostornih obuhvata građevinskih područja svih tipova i veličina naselja, sukladno potrebama smještaja stanovništva i gospodarskih djelatnosti u njima
- utvrditi nužan broj i strukturu stalnih stanovnika važnijih naselja (vodeći računa o elitnim razvojnim skupinama i o sociološkim, kulturološkim, psihološkim i gospodarstvenim uvjetovanostima i zakonitostima), koja jesu ili trebaju postati, u urbanoj mreži županije, inicijalna žarišta razvitka svoga područja
- povećati udio u broju i veličini stambenih, radnih, uslužnih i rekreacijskih funkcija u malim i manjim gradskim središtima, kako bi utjecali na povoljnija demografska kretanja i cjelokupni razvitak svojeg područja
- voditi djelatnu politiku uređenja ruralnih naselja s povećanjem stambenih, komunalnih i drugih standarda
- obnoviti i/ili uređivati povijesna središta gradova i ostalih naselja, kao jedinih mjesta tradicijskog graditeljskog identiteta s funkcijama usluga, kulture, kvartarnih djelatnosti i stanovanja
- pratiti organizacijom prostora izgradnju stambenih objekata i objekata društvenog standarda, te komunalnom opremljenošću dinamiku gospodarskog rasta u smislu stalnog i stabilnog rasta životnog standarda
- usmjeravati stambenu novogradnju u naselja opremljena komunalnom infrastrukturom i objektima društvenog standarda

- osigurati čuvanje i obnovu postojećeg stambenog fonda, posebno u vrijednim povijesnim jezgrama i naslijeđenim planski izgrađenim gradovima i naseljima.

Grad Opuzen predstavlja jednu od najmanjih jedinica lokalne samouprave u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, koja se sastoji od tri naselja: jednog gradskog (Opuzen) i dva ruralna (Buk-Vlaka, Pržinovac). Smještena je u Donjoneretvanskom kraju, na sjeverozapadnom dijelu Dubrovačko-neretvanske županije, na velikoj prostornoj udaljenosti od županijskog središta Dubrovnika. Na ovu udaljenost utječe i prekinutost državnog i županijskog teritorija kod Neuma.

S obzirom na prostornu i demografsku veličinu grada te njegov gospodarski značaj, kao i blizinu susjednih većih gradskih naselja Metkovića i Ploča te udaljenost od županijskog središta Dubrovnika, grad Opuzen ima svoj položaj u razvoju planiranog sustava centralnih naselja Dubrovačko-neretvanske županije. Definiran je kao područno i veće lokalno (malo razvojno) središte, sa svim pripadajućim centralnim funkcijama. Ovako predviđenim funkcionalnim razvojem stvoriti će se pretpostavke za preobrazbu Opuzena u grad srednje veličine, čime će ono preuzeti funkciju žarišta i nositelja policentričnog razvitka pripadajućeg prostora u mreži gradova Županije. Sustav centralnih naselja na području Dubrovačko-neretvanske županije zahtjeva bolju prometnu povezanost između pojedinih samostalnih naselja i manjih lokalnih središta, uključujući poboljšanje veza prema važnijim lokalnim, gradskim/općinskim i nadlokalnim središtima. Razvitak funkcije Opuzena ovisiti će i o izgradnji cestovnog mosta preko rijeke Neretve u neposrednoj blizini naselja.

Položaj gradskog naselja Opuzena u sustavu centralnih naselja Dubrovačko-neretvanske županije je podređen, što znači da će ono i dalje gravitirati većim naseljima Pločama, Metkoviću i Dubrovniku u pogledu centralnih funkcija višeg reda. Ovim je sustavom predviđeno i određeno funkcionalno jačanje grada Opuzena, ali i ruralnih naselja u blizini (Buk-Vlaka, Pržinovac). U središnjem razvojnom području i okosnici razvitka Donjoneretvanskog kraja (Metković-Opuzen-Ploče) očekuje se daljnje razvijanje procesa urbanizacije.

Između centara rada u Donjoneretvanskom kraju odvijaju se značajne funkcionalne interakcije u obliku kolanja ljudi, robe i informacija. Grad Opuzen ovdje ima vrlo važnu ulogu, s obzirom na veliki broj radnih mjesta i zaposlenih mještana. Godine 1991. Opuzen je bio naselje s brojem radnih mjesta koji nadmašuje broj radnika mještana. Ono je i danas značajan centar rada koji je formirao gravitacijsko područje radne snage na području Općine Slivno i Grada Metkovića. Dnevne migracije mogu se koristiti kao planska mjera u usmjeravanju razvoja grada.

Budući razvitak Grada Opuzena zasnivati će se na korištenju i očuvanju prirodnih resursa te stvaranju okruženja za održiv život. Za Dubrovačko-neretvansku županiju Grad Opuzen ima izniman gospodarski značaj, s obzirom da je riječ o najvećoj proizvodnoj površini Županije s dubokim i humusom bogatim tлом. Poljoprivredne površine su temeljni razvojni resurs, ukoliko se razmotri socioekonomska struktura stanovništva te uloga poljoprivredne proizvodnje u gospodarskoj strukturi Grada. Budući razvitak gospodarstva Grada ogledava se u poljoprivredi i tercijarnom sektoru (ugostiteljstvo i trgovina) te disperziji pojedinih funkcija koje su danas koncentrirane u Gradu

Metkoviću. Za očekivati je i otvaranje niza manjih pogona za preradu poljoprivrednih proizvoda. Za veći uspjeh u poljoprivredi potrebno je međusobno povezati proizvođači te organizirano nastupiti na tržištu.

Površine infrastrukturnih sustava dijele se za građevine prometa i građevine veza (kopnene, pomorske, zračne), građevine vodnogospodarskog sustava (za vodoopskrbu, korištenje i zaštitu voda, odvodnju oborinskih i otpadnih voda) te energetske građevine za proizvodnju, transformaciju i prijenos energenata.

U cestovnom prometu treba osigurati optimalno povezivanje unutar Županije, te povezivanje Županije sa ostalim dijelovima Hrvatske i Europom gradnjom prometnica kojima će se brzo i učinkovito odvijati tranzitni promet područjem Županije. Potrebno je stvoriti optimalan cestovni prometni sustav s poticajnim utjecajem na život stanovnika. Također, potrebno je poboljšati postojeću cestovnu prometnu mrežu, koje uključuje rekonstrukciju, modernizaciju i pojačano održavanje, s naglaskom na obnovi i rekonstrukciji, te uređivanje cestovne prometne mreže unutar samih naselja radi omogućavanja normalnog funkcioniranja prometa.

U željezničkom prometu potrebno je modernizirati postojeću infrastrukturu i koristiti je za bolje međusobno povezivanje unutar Dubrovačko-neretvanske županije te sa međunarodnom željezničkom mrežom. Planira se izgradnja nove dužjadranske željezničke pruge. Za Grad Opuzen važan je postojeći (granica BiH-Metković-Ploče) i potencijalni pravac dužjadranske željezničke pruge.

Mogućnost razvoja riječnog prometa i njegove kombinacije sa pomorskim prometom, s obzirom da se plovni put Neretve karakterizira kao prilazni plovni put koji vodi od uzdužnog plovnog puta (Jadranskog mora) do Metkovića, ogledava se u prostornoj blizini luke Opuzen i luke Metković, koja je luka županijskog značaja i danas funkcionira kao sastavni dio luke Ploče. Predviđene tehničke i tehnološke promjene u pomorskom prometu, te saniranje i širenje operativne obale i pripadajuće infrastrukture luke Metković, obuhvatile bi i luku Opuzen, čija bi važnost i značaj dodatno porasli. Pravilno uklapanje u sustav luke Ploče može imati značajnu ulogu u razvoju intermodalnog transporta na prometnom pravcu TEM.

Grad Opuzen ima povoljan topografski položaj na mjestu grananja rijeke Neretve na glavni tok i Malu Neretvu, što se može dodatno valorizirati u budućem razvoju riječnog prometa. Primjer je planiranje luke nautičkog turizma županijskog značaja uz građevinsko područje naselja Opuzen.

S ciljem što boljeg prometnog povezivanja udaljenih dijelova Županije sa županijskim središtem Dubrovnikom, a u svrhu gospodarskih i drugih potreba, na području Županije planira se gradnja mreže heliodroma. Takvi heliodromi bili bi opremljeni i za noćno slijetanje. Za područje Donjoneretvanskog kraja utvrđena je lokacija na području Poslovne zone 2 u Opuzenu.

Okosnica za daljnju izgradnju i poboljšanje sustava telekomunikacija Dubrovačko-neretvanske županije su već postojeći magistralni svjetlovodni kabeli "Adria 1" i "Jadranko". U svrhu brže i kvalitetnije izgradnje kabelske mreže potrebno je redefinirati odnos prometne infrastrukture te

osigurati koridore, uz ceste i željezničke pruge, uz koje će se polagati cijevi za uvlačenje telekomunikacijskih kabela.

Opskrbljenost stanovništva Županije vodom danas dostiže između 85 i 90%. To se uglavnom odnosi na vodoopskrbne sustave gradova i većih naselja, dok su velika područja i dalje nepokrivena vodoopskrbnom mrežom. Prioritet u razvoju vodoopskrbne mreže predstavlja izgradnja započelih i dijelom izgrađenih sustava u cilju širenja vodovodne mreže na bezvodna područja. Vodnogospodarsku infrastrukturu čine i sustavi za navodnjavanje te uređenje režima voda. Na Donjoneretvanskom području potrebno je rekonstruirati magistralni natapni kanal i sanirati natapne mreže, te nastaviti radove na kanalskoj distribucijskoj mreži za navodnjavanje. Potrebno je definirati budući sustav navodnjavanja. U pogledu uređenja režima voda, jedan od ciljeva je zaštita od poplava i melioracijska odvodnja na Donjoneretvanskom području.

Razvoj energetske infrastrukture temelji se na uvođenju izravne transformacije 110/10(20) kV i odumiranju 35 kV mreže, što je u skladu i s praksom europskih zemalja, a sve u cilju poboljšanja naponskih prilika u sredjenaponskoj mreži Županije. Postojeći 10 kV dalekovodi će se postupno zamjenjivati 20 kV vodovima. Strateški cilj je razvitak energetike u kojem bi se promovirale čiste tehnologije, plinifikacija, energetska učinkovitost, korištenje obnovljivih izvora energije, razvitak poduzetništva i zaštita okoliša. Predviđa se uključivanje Dubrovačko-neretvanske županije u projekt plinifikacije Dalmacije, kao i projekt Jonsko-jadranskog plinovoda. Za Grad Opuzen važan je magistralni plinovod u infrastrukturnom koridoru koji bi prolazio istočnim dijelom Grada, teritorijem naselja Opuzen.

Na razini Dubrovačko-neretvanske županije definiran je sustav gospodarenja otpadom i određene su potencijalne lokacije za objekte u sustavu gospodarenja otpadom. U cilju optimalnog rješenja zbrinjavanja otpada donesen je Plan gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije. Za odlagalište „Dubravica“ (Grad Metković) planira se njeno zadržavanje u funkciji zbrinjavanja otpada sukladno zakonskoj regulativi, odnosno do otvaranja Županijskog centra za gospodarenje otpadom „Lučino razdolje“ u Općini Dubrovačko primorje. Nakon izgradnje ovog centra, odlagalište „Dubravica“ moguće je koristiti kao odlagalište inertnog otpada, za smještaj pretovarnih stanica i odlagališta (skladišta) izdvojeno skupljenih vrsta otpada.“

U poglavlju 2.0. Ciljevi prostornog razvoja i uređenja, potpoglavlje 2.1. Ciljevi prostornog razvoja županijskog značaja, 2.1.2. Racionalno korištenje prirodnih izvora, na stranici 56., mijenja se i glasi:

„Potrebno je unaprijediti postojeću kakvoću okoliša, a u daljnjem razvoju otklanjati uzroke onečišćenja i skrbiti da se budući razvoj uskladi s ciljevima postizanja ukupne kvalitete života. Narušavanje čovjekovog prirodnog okoliša uzrokovano je tijekom posljednjih 50 godina pojačanom urbanizacijom i disperzijom stambene izgradnje koju nije pratila izgradnja komunalne infrastrukture, ali i izgradnjom industrijskih pogona kod kojih nisu poštivani temeljni zahtjevi zaštite okoliša.

Donjoneretvansko područje predstavlja posebno konfliktno područje, i to u pogledu daljnjeg razvoja koji sve više transformira prirodnu sredinu (daljnje melioracije i dr.) te potrebe za zaštitom istih visokovrijednih elemenata prirodne sredine.

Postojeće djelatnosti koje prema kriterijima i usmjerenjima za sanaciju okoliša ne odgovaraju prostoru na kojem se sada nalaze potrebno je premjestiti. U planiranju trasa velike infrastrukture mora se najprije ispitati mogućnost korištenja postojećih koridora i izbjegavati zauzimanje novih vrijednih površina. Prirodne vrednote ovog prostora moraju se osmisliti u smjeru mogućeg održivog gospodarskog korištenja, u nekim od kategorija zaštite prirode (park prirode, strogi rezervati i dr.), pritom bez narušavanja njihove biološke raznolikosti i ekološke ravnoteže. Površine za razvoj poljodjelstva, stočarstva, ribarstva i marikulture treba aktivirati sukladno klimatskim i drugim pogodnostima područja. Potrebno je predložiti odgovarajuće mjere i zahvate koji će omogućiti poboljšanje uvjeta zaštite i korištenja poljodjelskog zemljišta, posebno na najboljim kategorijama tla i velikim kompleksima. Voda za natapanje je potencijal za valorizaciju tla u poljoprivrednoj proizvodnji. Potrebno je omogućiti njenu ravnomjernu raspodjelu.

Ugroženost površinskih i podzemnih voda na području Dubrovačko-neretvanske županije posljedica je nekontroliranog ispuštanja fekalnih otpadnih voda u podzemlje i vodotoke, odlaganja otpada na nesanitarnim i divljim odlagalištima, te intenzivnog korištenja kemijskih sredstava u poljodjelstvu. U cilju sanacije i zaštite voda potrebno je provesti sljedeće:

- izgradnja zajedničkih kanalizacijskih sustava naselja i gospodarskih objekata sa uređajima za čišćenje i ispuštima kojima će se ispuštati pročišćene otpadne vode u rijeke i vodotoke
- izgradnja uređaja za predtretman otpadnih voda industrijskih pogona, servisa, hotela i restorana prije upuštanja u gradsku kanalizaciju
- zbrinjavanje mulja sa uređaja za čišćenje
- uređenje novih sanitarnih odlagališta sa primijenjenim sustavom zaštite okoliša
- ograničenje uporabe umjetnih gnojiva i kemijskih sredstava za zaštitu bilja
- zabrana izgradnje gospodarskih objekata koji ispuštaju štetne i opasne tvari
- zabrana korištenja otpadnih voda u poljodjelstvu i upuštanja otpadnih voda u tlo
- zabrana odlaganja otpada na odlagalištima smještenih u užoj vodozaštitnoj zoni izvorišta koja se koriste u vodoopskrbi
- redovita kontrola kakvoće vode na vodotocima i izvorima i dr.

U Dubrovačko-neretvanskoj županiji prioritet predstavljaju radovi na odvodnim sustavima za otpadne i oborinske vode svih priobalnih Općina/Gradova, uključujući Grad Opuzen.

Današnje stanje obradivog tla s aspekta zaštite od onečišćenja nekontroliranom upotrebom pesticida, mineralnih gnojiva i drugih sastojaka, a naročito teških kovina, uglavnom zadovoljava. Rješenje odlaganja otpada, unatoč brojnim uložnim naporima, i dalje ne zadovoljava. Potrebno je pristupiti sanaciji zatvaranja i napuštanja većine lokacija odlagališta otpada u Dubrovačko-neretvanskoj županiji, među kojima je i odlagalište „Dubravica“. Na onečišćenje tla utječu otpadne vode naselja i

industrije, odlaganje krutog otpada na nesanitarnim odlagalištima, kemijska sredstva korištena u poljodjelstvu i dr. U cilju sanacije i zaštite tla potrebno je provesti sljedeće:

- izgradnja kanalizacijskih sustava za komunalne i industrijske otpadne vode
- saniranje
- ograničenje upotrebe umjetnih gnojiva i kemijskih sredstava za zaštitu bilja i dr.

Na onečišćenje zraka utječu sve gospodarske aktivnosti, uključujući promet. Područje gradskog naselja Opuzen karakterizira velika koncentracija stanovništva i gospodarskih djelatnosti na malom prostoru. Preko ovog se područja ostvaruje intenzivna komunikacija između Republike Hrvatske i Bosne Hercegovine, odnosno luke Ploče kao glavne uvozno-izvozne luke i njenog gravitirajućeg zaleđa u Bosni i Hercegovini (dionica DC-8 i DC-9). Duž ovih prometnica prisutna je velika buka i emisija štetnih plinova iz motornih vozila.

Na području Županije potrebno je uspostaviti područnu mrežu za praćenje kakvoće zraka, što je i sukladno zakonskoj obavezi.

More je najznačajniji obnovljivi prirodni resurs Hrvatske, koji traži određenu skrb u planiranju njegovog korištenja i gospodarenja. Zaštita mora ima strateško značenje za održivi razvitak gospodarstva. S ciljem zaštite voda (rijeka Neretva) i mora, prioritet predstavljaju radovi na odvodnom sustavu za otpadne i oborinske vode Grada Opuzena. Zbog neriješene odvodnje javljaju se onečišćenja morskog akvatorija, koja predstavljaju ograničenja za razvitak naselja. Za potrebe zaštite mora na području Županije, potrebno je ostvariti sljedeće mjere, koje su u nadležnosti Dubrovačko-neretvanske županije i Grada Opuzena:

- uspostaviti katastar zagađivača mora i obalnog pojasa te redovito pratiti opterećenje mora otpadnim tvarima
- uspostaviti cjeloviti sustav praćenja stanja onečišćenja mora i podmorja na području Županije i osigurati sredstva za njegovo provođenje, osobito u urbaniziranim područjima Županije
- organizirati program istraživanja područja za koja se očekuje da su ekološki vrijedna, a koja bi mogla biti ugrožena planiranim aktivnostima, te osigurati potrebna sredstva
- saniranje i izgradnja kanalizacijskih sustava s odgovarajućim uređajima za pročišćavanje i dugačkim podmorskim ispustima
- izgradnja uređaja za pročišćavanje industrijskih otpadnih voda i njihovim upuštanjem u gradski kanalizacijski sustav spriječiti ispuštanje industrijskih otpadnih voda u obalno more
- poduzeti mjere za zaštitu područja koja su navedena kao ekološki vrijedna i osjetljiva
- zabraniti odlaganje građevinskog otpada u more
- prije dodjele koncesija za izgradnju budućih marina, osim ekonomske opravdanosti, primarno bi se moralo uzeti u obzir značaj odabranog lokaliteta, zaštita područja, važnost

za život lokalnog stanovništva, moguće nepoželjne posljedice izgradnje i kapaciteta marine na šire područje kopna i mora

- na nekoliko lokaliteta niske obale koju karakterizira posebna vegetacija slaništa treba zabraniti bilo kakvu aktivnost koja bi ih ugrozila
- sanacijom i pravilnim rješenjem odvodnje i sustavom pročišćavanja ukloniti oštećenja na pridnenim zajednicama nastala djelovanjem divlje i nekontrolirane odvodnje
- utvrditi stanje bentonskih zajednica na propisanim sidrištima turističkih i teretnih brodova
- poduzeti mjere zaštite područja koja su značajna za mrijest i zadržavanje mlađi gospodarski značajnih vrsta organizama“

U poglavlju 2.2. Ciljevi prostornog razvoja gradskog značaja, potpoglavlje 2.2.1. Demografski razvoj, na stranici 59., odlomak 2. i 3., mijenja se i glasi:

„Do 1953. godine demografske trendove u prostoru Grada Opuzena moguće je promatrati samo na razini naselja Opuzen. Formiranjem novog naselja Buk-Vlaka, od 1953. godine, ove je podatke moguće pratiti na razini dva naselja (Opuzen, Buk-Vlaka). U međupopisnom razdoblju 2001.-2011. godine formirano je novo statističko naselje Pržinovac, te je od 2011. godine demografske trendove moguće pratiti na razini sva tri naselja Grada. Ukoliko se pogleda kretanje broja stanovnika 1857.-2011. godine može se zaključiti kako je najveći broj stanovnika Grada dosegnut 1991. godine, nakon čega je zbog ratnih zbivanja uslijedio pad. U posljednjem međupopisnom periodu (2001.-2011.) ostvaren je blagi porast broja stanovnika od 0,4%.

Na području centralnog naselja Opuzen rast broja stanovnika ostvaren je u međupopisnim periodima 1857.-1910. godine te 1921.-1991. godine. Broj stanovnika 2011. godine iznosio je 2 729, odnosno 83,9% stanovništva Grada. Godine 2001. u Opuzenu je živjelo 2 730 stanovnika, odnosno 84,2% stanovništva Grada. Usporedba podataka o broju stanovnika naselja Grada Opuzena 2001. i 2011. godine i njihovim udjelima nije realna iz razloga formiranja novog statističkog naselja Pržinovac, koji je nastao izdvajanjem dijelova naselja Opuzen i Buk-Vlaka. Ukoliko ne dođe do određenih promjena to će biti moguće tek u sljedećim međupopisnim periodima.“

U poglavlju 2.2. Ciljevi prostornog razvoja gradskog značaja, potpoglavlje 2.2.1. Demografski razvoj, na stranici 60., odlomak 2., dodaje se sljedeći tekst:

„Ovakav porast broja stanovnika direktno je vezan uz funkcionalno jačanje Grada, odnosno jačanje centralnih funkcija i funkcije rada. Gradsko naselje Opuzen, kao upravno te gospodarsko središte Grada, sukladno njegovom predviđenom položaju u sustavu centralnih naselja Dubrovačko-neretvanske županije, treba dobiti određene centralne funkcije koje će utjecati na smanjenje njegove zavisnosti o susjednim većim naseljima (Metković, Ploče). Porast broja radnih mjesta, odnosno

funkcije rada, najbrže će se realizirati kroz predviđene poslovne zone na rubu Grada. Porast broja radnih mjesta te poboljšanje uvjeta i kvalitete života u Gradu utjecati će na zadržavanje stanovništva, prije svega onog do 20 godina. Za očekivati je veliku potrebu za radnom snagom, zbog čega je potrebno uzeti u obzir mogućnost doseljavanja mlade radne snage iz susjedne BiH na prostor Grada Opuzena, ali i iz ostalih susjednih slabo razvijenih područja (Pojezerje, Slivno, Vrgoračko područje i dr.).“

U poglavlju 2.2. Ciljevi prostornog razvoja gradskog značaja, potpoglavlje 2.2.2. Odabir prostorno-razvojne strukture, na stranici 63., dodaje se sljedeći tekst:

„Potrebno je voditi računa i o stanovništvu, koji predstavlja jedan od temeljnih resursa prostora. Pozitivni demografski trendovi u 20. stoljeću naglo su prekinuti Domovinskim ratom, koji je utjecao na poremećaj u strukturi i kretanju broja stanovnika.

U posljednjem međupopisnom razdoblju ostvaren je blagi porast broja stanovnika na razini Grada. Taj je porast potrebno zadržati tako da se radi na očuvanju postojećih i otvaranju novih radnih mjesta. Također, potrebno je poboljšati uvjete života za mlado radno sposobno stanovništvo i obitelji (stambeno pitanje, osiguranje posla, poboljšanje društvenog života i dr.), kako bi se spriječilo njihovo moguće iseljavanje. Sadašnja nepovoljna dobna struktura stanovništva ukazuje na veći udio starog stanovništva i nedostatak mladog stanovništva u ruralnim naseljima. Na tragu ovakvog stanja je i gradsko naselje Opuzen. Kako bi se ovaj problem spriječio, a u ruralnim naseljima i riješio, potrebno je uravnotežiti prostorni i gospodarski razvoj Grada, tako da dođe do disperzije gospodarskih aktivnosti u prostoru Grada. Dugoročno, potrebno je izbjegavati koncentraciju centralnih funkcija i funkcije rada isključivo na prostoru gradskog naselja Opuzen. Disperzijom funkcije rada, koja se u ruralnim naseljima mora temeljiti ponajprije na vlastitim prirodnim resursima (kvalitetno poljoprivredno tlo i dr.), doći će i do disperzije stanovništva, koje značajno uključuje mlađe stanovništvo. Jedna od mogućnosti je i redistribucija stanovništva, odnosno politika prerasporedjavanja stanovništva na prostoru Grada, koja bi potencijalnim useljenicima dala mogućnost naseljavanja u ruralnim naseljima, a zapošljavanja u gradskom naselju. Od strane Grada potrebno je poticati ovakvu politiku. Time će se spriječiti zgušnjavanje stanovništva i gospodarskih aktivnosti na području Opuzena, a istovremeno depopulacija i izumiranje rubnih ruralnih naselja Grada.“

U poglavlju 2.2. Ciljevi prostornog razvoja gradskog značaja, potpoglavlje 2.2.3. Razvoj naselja, društvene, prometne i komunalne infrastrukture, na stranici 64., odlomak 5., mijenja se i glasi:

„Postojeći energetska sustav zadovoljava potrebe korisnika prostora sa opskrbom preko 100/35 kV i 35 kV zračnog dalekovoda 110/35 kV i 35/10 kV transformatorske stanice „Opuzen“. Razvoj energetske infrastrukture temelji se na uvođenju izravne transformacije 110/10(20) kV i odumiranju 35 kV mreže, što je u skladu i s praksom europskih zemalja, a sve u cilju poboljšanja naponskih prilika

u srednjenaponskoj mreži Dubrovačko-neretvanske županije. Postojeći 10 kV dalekovodi će se postupno zamjenjivati 20 kV vodovima. Na području Grada Opuzena i susjednih jedinica lokalne samouprave planirana je dogradnja elektroenergetskog sustava. Riječ je o izgradnji novih dalekovoda, sa čvorištem u trafostanici „Opuzen“, koji će dodatno poboljšati elektroenergetsku opskrbu ovog područja, ali u konačnici i usmjeriti višak električne energije proizvedene u HE „Dubrovnik“ u elektroenergetski sustav Hrvatske. Realizaciju planiranih gospodarskih aktivnosti i proširenje građevinskih područja naselja pratiti će i izgradnja odgovarajućih dijelova visokonaponske (dalekovodi i transformatorske stanice) i niskonaponske mreže.“

U poglavlju 2.2. Ciljevi prostornog razvoja gradskog značaja, potpoglavljje 2.2.4. Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina, na stranici 66., odlomak 1., alineja 3. se briše.

U poglavlju 2.2. Ciljevi prostornog razvoja gradskog značaja, potpoglavljje 2.2.4. Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina, na stranici 66., odlomak 1., alineja 4. (sada alineja 3.), mijenja se i glasi:

„-područje osobito vrijednog predjela-kulturni krajolik, definiran Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije, obuhvaća područje Grada Opuzena, izuzevši dijelove na desnoj obali Neretve i lijevoj obali Male Neretve“

U poglavlju 2.2. Ciljevi prostornog razvoja gradskog značaja, potpoglavljje 2.2.4. Zaštita krajobraznih i prirodnih vrijednosti i posebnosti i kulturno-povijesnih cjelina, na stranici 67., odlomak 1. i odlomak 2., dodaje se sljedeći tekst:

„U Gradu Opuzenu postoje ukupno četiri zaštićena, preventivno zaštićena i evidentirana kulturna dobra:

- zaštićena kulturna dobra:
 - rodna kuća Matić (Opuzen)
 - rodna kuća Stjepana Filipovića (Opuzen)
- preventivno zaštićena kulturna dobra:
 - mramorna skulptura rimske carice Livije Drusille (Opuzen)
- evidentirana kulturna dobra:
 - urbana cjelina centar Opuzena (Opuzen)

Kulturno-povijesna baština i ostala područja posebnih uvjeta korištenja prikazani su na kartografskom prikazu 3.1 UVJETI ZA KORIŠTENJE, UREĐENJE I ZAŠTITU PROSTORA-Područja posebnih uvjeta korištenja, Područja i dijelovi primjene planskih mjera zaštite, dok kultivirani krajobraz i ostala područja posebnih ograničenja u korištenju na kartografskom prikazu 3.2 UVJETI ZA KORIŠTENJE, UREĐENJE I ZAŠTITU PROSTORA-Područja posebnih ograničenja u korištenju.“

U poglavlju 2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području Grada, potpoglavlje 2.3.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora, na stranici 69., alineja 1., mijenja se i glasi:

„- kvalitetniju prometno-komunalnu opremljenost prostora treba osigurati i na morskom priobalnom području ukoliko se analizama i istraživanjima utvrdi mogućnost korištenja područja na lokalitetu „Plaža““

U poglavlju 2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području Grada, potpoglavlje 2.3.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora, na stranici 69., odlomak 2., alineja 1., dodaje se sljedeći tekst:

„Buduća izgradnja na području gradskog naselja Opuzen svakako uključuje i rekonstrukciju njegovog užeg dijela, odnosno preuređenje i prenamjenu postojećih objekata, u svrhu poboljšanja uvjeta i kvalitete života te funkcionalnog oplemenjivanja. Na tragu ovih procesa je predviđena izrada Detaljnog plana uređenja „Burčina“, koja obuhvaća rubni dio užeg područja grada, a odnosi se na izgradnju stambeno-poslovnih objekata, objekata socijalne skrbi te poslovnih objekata i drugih sadržaja koji su potrebni za ovu zonu.

U građevinskom području najveće promjene se ostvaruju u gradskom naselju Opuzenu, gdje će se za potrebe stambene izgradnje građevinsko područje proširiti na lokalitetima „Tisno“ i „Jasenska“.“ Riječ je o atraktivnim lokacijama uz prometnicu Opuzen-Metković (DC-9) i poslovnu zonu na sjevernom dijelu naselja.“

U poglavlju 2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području Grada, potpoglavlje 2.3.1. Racionalno korištenje i zaštita prostora, na stranici 70., odlomak 3., mijenja se i glasi:

„Smanjenje građevinskih područja imati će pozitivan učinak i na opće očuvanje krajobraznih i prirodnih vrijednosti, pri čemu se građevinska područja izdvojene namjene (prvenstveno gospodarske proizvodno-poslovne) koncentriraju uz uže gradsko područje naselja Opuzen. Unutar

šireg prirodnog prostora ne predviđa se nova izgradnja, izuzevši potencijalnu lokaciju ugostiteljsko-turističke namjene (lokalitet „Plaža“), čiju pogodnost treba prethodno dodatno istražiti.“

U poglavlju 2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području Grada, potpoglavlje 2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja, na stranici str.70, odlomci 1. i 3. mijenjaju se i glase:

„Građevinska područja naselja predstavljaju direktni odraz planiranih urbano-razvojnih procesa u prostoru, budući se svaki razvitak realizira bilo kroz izgradnju stambenih ili gospodarskih struktura. Takvu sliku, koja je odraz dosadašnjeg urbanog razvitka, pružaju i postojeća građevinska područja u okviru kojim dominiraju izgrađeni dijelovi uz središnje naselje Opuzen, koji svojom površinom od 89,2 ha (41,84 ha površine naselja i 47,36 ha površine izvan naselja) obuhvaća gotovo 74,1% izgrađenih dijelova prostora na teritoriju jedinice lokalne samouprave. Preostalih 25,9% izgrađenog dijela građevinskog područja obuhvaća postojeći prostor naselja Buk-Vlaka i Pržinovac.“

U poglavlju 2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području Grada, potpoglavlje 2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja, na stranici 71., odlomak 2. mijenja se i glasi:

„Sukladno planiranom smjeru prostornog, demografskog i gospodarskog razvoja Grada Opuzena, došlo je do određenih promjena u građevinskom području na teritoriju sva tri razmatrana naselja Grada. Nova građevinska područja naselja zauzimaju ukupno 208,2 ha ili 8,7% ukupne površine Grada. Građevinska područja naselja utvrđena su prema stvarnom stanju u prostoru: terenskim obilaskom (metoda kartiranja) i postupkom digitalizacije, odnosno precrtavanja sa najnovijih i ažuriranih aerofotogrametrijskih snimki⁹ koje pokrivaju prostor Grada Opuzena. Proširenje građevinskih područja u ovom smislu obuhvaća utvrđivanje stanja izgrađenog dijela građevinskog područja i njegovo proširenje tamo gdje je potrebno.

Sukladno Odluci o izradi Plana, revizija građevinskih područja jedna je od temeljnih razloga pokretanja izrade Plana. Predjeli „Palinića torovi“, „Tisno“, „Grguruša“ i „Jasenska“ samo su neka od razmatranih područja, čiju je izgrađenost bilo potrebno revidirati. Drugi razlog proširenja građevinskih područja je budući demografski razvoj Grada Opuzena, usko povezan sa stambenom izgradnjom. Proširenje građevinskih područja u ovom pogledu najviše obuhvaća teritorij naselja Opuzen, sa predjelima „Tisno“, „Jasenska“ i Grguruša“. Riječ je o atraktivnim lokacijama uz državne ceste DC-8 i poslovne zone (Jasenska, Grguruša) te državne ceste DC-9 (Tisno), za koje je od strane fizičkih osoba već zaprimljen određen broj zahtjeva za gradnju. Predjel „Palinića torovi“ nalazi se na teritoriju naselja Pržinovac, sa znatno manjim građevinskim područjem i udjelom izgrađenosti. Novo stanje građevinskog područja obuhvaća zatečeno stanje izgrađenosti te novoutvrđene dijelove neizgrađenog građevinskog područja.“

⁹ Geoportala Državne geodetske uprave.

U poglavlju 2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području Grada, potpoglavljje 2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja, na stranici 71., novi odlomak 4. mijenja se i glasi:

„Ograničenja veličine građevinskog područja naselja u Gradu Opuzenu odnose se na građevinsko područje naselja Pržinovac, koje je smješteno unutar zaštićenog obalnog pojasa (ZOP), a provodi se radi usklađenja sa Zakonom o prostornom uređenju i gradnji (Narodne novine, 76/07., 38/09., 55/11., 90/11., 50/12., 55/12., 80/13.). Sukladno odredbama Zakona građevinsko područje naselja Pržinovac potrebno je smanjiti za minimalno 30%.“

U poglavlju 2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području Grada, potpoglavljje 2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja, na stranici 71., odlomci 3. i 5. mijenjaju se i glase:

„Tako se postojeće izgrađeno područje naselja povećava sa 66,24 ha na ukupno planirani prostor za izgradnju naselja sa površinom od 208,2 ha. U okviru ukupnog građevinskog područja naselja nove površine za razvoj i uređenja prostora naselja sudjeluju sa 137,34 ha ili 5,71%. Izgradnja izvan građevinskog područja naselja obuhvaća ukupan prostor od 64,72 ha ili 23,71% ukupno predviđenog građevinskog područja naselja i izvan naselja.

Pri tome danas već izgrađeni dijelovi građevinskog područja izvan naselja iznose 46,07 ha, a neizgrađeni (novi) obuhvaćaju 18,65 ha. Ovo ukazuje na dovoljne površine predviđene za gospodarski razvoj Grada i pripadajućih naselja u planskom periodu. Građevinsko područje izvan naselja čini gospodarska poslovna, gospodarska proizvodna, sportsko-rekreacijska namjena te potencijalno ugostiteljsko-turistička namjena. Raspoložive (planirane) površine za izgradnju svode se na gospodarsku namjenu, i iznose 18,65 ha. Istovremeno, vodi se računa o vrijednostima prirodne sredine, odnosno zaštićenim područjima i vrijednom obradivom tlu.“

U poglavlju 2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području Grada, potpoglavljje 2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja, na stranici 72., odlomci 1., 2. i 3. mijenjaju se i glase:

„Postupkom kartiranja i precrtavanja sa aerofotogrametrijskih snimaka na području Grada Opuzena utvrđeno je izgrađeno građevinsko područje naselja od 70,86 ha, od čega u naselju Opuzen 41,84 ha, Buk-Vlaci 25,43 ha i Pržinovcu 3,59 ha. Uključivši građevinsko područje izvan naselja, sveukupno građevinsko područje na prostoru Grada Opuzena povećano je na ukupan prostor građenja u naselju i izvan naselja na 272,92 ha ili 11,35% površine Grada Opuzena.

U strukturi građevinskih područja s obzirom na naselja Grada Opuzena, uočava se kako se Planom predviđa veći udio građevinskih područja naselja i izvan naselja na teritoriju naselja Opuzen, administrativnog, demografskog i gospodarskog žarišta Grada, koje iznosi ukupno 202,32 ha ili 71,3% ukupne površine građevinskog područja naselja i izvan naselja na teritoriju Grada. U naselju Opuzen

predviđen je i najveći porast građevinskog područja naselja, i to na 137,6 ha, od čega je za širenje predviđeno 95,76 ha. Ovdje su obuhvaćeni i predjeli „Tisno“, „Grguruša“ i „Jasenska“, na kojima se planira nova stambena izgradnja. Građevinska područja izvan naselja ovdje zauzimaju 64,72 ha. Porast građevinskih područja naselja ostvaren je i u Buk-Vlaci te Pržinovcu. Najveće predviđene površine za izgradnju nalaze se u Buk-Vlaci (36,98 ha). Od građevinskih područja izvan naselja, za izdvojiti je zone gospodarske namjene, smještene na teritoriju naselja Opuzen.

Tabelarni prikaz građevinskog područja (Tablica 5.) zamjenjuje se novom tablicom, sa novim izračunima građevinskih područja naselja i izvan naselja, raspoređenih po tri naselja Grada Opuzena: Opuzen, Buk-Vlaka i Pržinovac. Građevinska područja u Gradu Opuzenu prikazana su kartografskim prikazom 4. GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA-Grad Opuzen.

Tablica 5. Kvantificirani pokazatelji o građevinskom području – Grad Opuzen

NASELJE	STANOVNIŠTVO		GRAĐEVINSKO PODRUČJE (GP) U ha							GUSTOĆA NASELJENOSTI UNUTAR GRAĐEVINSKIH PODRUČJA (stan./ha) ¹⁰		
	2011.	2015.	NASELJA			IZVAN NASELJA			SVEUKUPNO GP	IZGRAĐENI DIO NASELJA	UKUPNO GP NASELJA	SVEUKUPNO GP NASELJA I IZVAN NASELJA
			IZGRAĐENI DIO NASELJA	NEIZGRAĐENI DIO NASELJA	UKUPNO GP	IZGRAĐENI DIO GP	NEIZGRAĐENI DIO GP	UKUPNO GP				
OPUZEN	2 729	5 800	41,84	95,76	137,6	47,36	17,36	64,72	202,32	138,62	42,15	28,67
BUK-VLAKA	492	2 000	25,43	36,98	62,41	-	-	-	62,41	78,65	32,05	32,04
PRŽINOVAC	33	700	3,59	4,6	8,19	-	-	-	8,19	194,99	85,47	85,47
UKUPNO	3 254	8 500	70,86	137,34	208,2	47,36	17,36	64,72	272,92	45,92	40,83	31,14

U tablici 5.a prikazano je građevinsko područje unutar zaštićenog obalnog pojasa i njegovo usklađenje sa Zakonom, kao i pripadajuća izdvojena građevinska područja.“

¹⁰ U izračun se uzima prognoza stanovništva za 2015. godinu.

Tablica 5.a Građevinsko područje naselja i izdvojeno građevinsko područje na području zaštićenog obalnog pojasa

GP NASELJA		Važeći PPUG			Usklađenje sa Zakonom	Usklađeni PPUG		
		Ukupno GP (ha)	Izgrađeno GP (ha)	Izgrađeno GP (%)		Ukupno GP (ha)	Izgrađeno GP (ha)	Izgrađeno GP (%)
PRŽINOVAC		12,57	1,85	14,7	SMANJENJE ZA 30%	8,19	3,59	43,83
IZDVOJENA GP- UGOSTITELJSKO-TURISTIČKA NAMJENA (T*)								
Potencijalna turistička zona na lokalitetu „Plaža“	T*	ZONA U ISTRAŽIVANJU						

U poglavlju 2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području Grada, potpoglavlje 2.3.2. Utvrđivanje građevinskih područja naselja, na stranici 74., tekst nakon odlomka 2. mijenja se i glasi:

„Uzeta su u obzir ograničenja koja proizlaze iz uvjeta korištenja prostora unutar zaštićenog obalnog pojasa (ZOP) definirana Zakonom o prostornom uređenju i gradnji (Narodne novine, 76/07., 38/09., 55/11., 90/11., 50/12., 55/12., 80/13.) i Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 06/02., 06/03., 03/05., 03/06., 02/08., 05/10., 04/12, 09/13), a koje obuhvaća teritorij naselja Pržinovac, uključivo građevinsko područje naselja i građevinsko područje izvan naselja. Za potencijalnu ugostiteljsko-turističku zonu na lokalitetu „Plaža“, kao zone u istraživanju (T*), potrebno je izraditi stručnu podlogu vrednovanja prostora (krajolika, kulturne i prirodne baštine, mogućnosti infrastrukturnog opremanja i sl.), u čijem će se postupku izrade definirati namjena predmetne zone.

Ukupna veličina građevinskog područja (naselja i izvan naselja) na području Grada Opuzena utvrđena je sa sljedećim površinama:

- izgrađeni dio 116,93 ha
- neizgrađeni dio 155,99 ha
- ukupno građevinsko područje 272,92 ha“

U poglavlju 2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području Grada, potpoglavlje 2.3.3. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture, na stranici 75., odlomak 2., mijenja se i glasi:

„Posebnu kvalitetu urbano-prostornog i oblikovnog uređenja prostora naselja treba ostvariti u središnjem, gradskom naselju Opuzenu, kao i novim gospodarskim područjima na kojima se uređivanje prostora provodi sa višim standardom. Razvitak u tim područjima, a osobito za zone nove izgradnje, treba realizirati temeljem urbanističkih planova uređenja i detaljnih planova uređenja, koji će omogućiti postizanje potrebne razine kvalitete uređenja naselja ili prostora izgradnje izvan naselja.“

U poglavlju 2.3. Ciljevi prostornog uređenja naselja na području Grada, potpoglavlje 2.3.3. Unapređenje uređenja naselja i komunalne infrastrukture, na stranici 76., odlomak 1., mijenja se i glasi:

„Unutar prostora Grada Opuzena treba kroz unapređenje komunalne infrastrukture osigurati potrebne koridore za izgradnju prometne infrastrukture državne razine. To se odnosi na izgradnju nove Jadransko-Jonske autoceste, koja će proći istočnim dijelom Grada, pravcem sjever-jug, te izgradnju dužjadranske željezničke pruge, kao dijelova državnih i europskih prometnih koridora.“

3.0. PLAN PROSTORNOG UREĐENJA

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.2. Planirana organizacija prostora i osnovna namjena i korištenje prostora, na stranici 80., odlomak 2., točka 5. mijenja se i glasi:

„- očuvanje prirodnih vrijednosti na području budućeg Parka prirode i neposrednom obalnom prostoru ostvaruje se temeljem prethodnih istraživanja, odnosno izrade stručne podloge vrednovanja prostora (krajolika, kulturne i prirodne baštine, mogućnost infrastrukturnog opremanja i sl.) za potencijalnu zonu ugostiteljsko-turističke namjene („Plaža““

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za planiranu namjenu površina, na stranici 81., tekst na kraju odlomka 1. mijenja se i glasi:

„Obzirom na potrebu racionalnog gospodarenja prostorom, ograničava se razvoj i uređenje naselja Pržinovac smještenog unutar ZOP-a, kao i pripadajućeg građevinskog područja izvan naselja, vezano uz moguću veličinu građevinskog područja, sukladno uvjetima određivanja građevinskih područja u ZOP-u.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za planiranu namjenu površina, na stranici 82., odlomak 1., mijenja se i glasi:

„Obzirom na prirodne i prostorne kvalitete priobalno područje predstavlja vrlo kvalitetan resurs razvitka, posebno u segmentu turizma. Naime, na tom dijelu već je i danas locirana određena ugostiteljsko-turistička aktivnost (kamp), a u budućnosti ugostiteljstvo i turizam treba podići na višu razinu.

Osnovu za takvu namjenu na lokalitetu „Plaža“ daju Izmjene i dopune Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije, kroz koju je predmetno područje utvrđeno kao potencijalni prostor ugostiteljsko-turističke namjene (T*) – zona u istraživanju, za koju je potrebno izraditi stručnu podlogu vrednovanja prostora (krajolika, kulturne i prirodne baštine, mogućnost infrastrukturnog opremanja i sl.).

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za planiranu namjenu površina, na stranici 82., odlomak 3. i 4. mijenjaju se i glase:

„Unutar ukupne strukture površina predviđenih za razvoj i uređenje prostora izvan naselja nalaze se:

- zone gospodarske namjene:
 - proizvodna namjena: pretežito zanatska (I2)
 - poslovna namjena: pretežito uslužna (K1), pretežito trgovačka (K2), komunalno-servisna (K3)
 - ugostiteljsko-turistička namjena (T) – zona u istraživanju (T*)

- površine sportsko-rekreacijske namjene:
 - rekreacijski park (R5)

- poljoprivredno tlo definirano je kao prostor isključivo osnovne namjene, u kategoriji:
 - vrijedno obradivo tlo (P2)

Površine infrastrukturnih sustava (IS) obuhvaćaju:

- građevine prometa i građevine veza:
 - kopnene (ceste, željeznice, terminali, naftovodi, plinovodi, optički kabeli i dr.)
 - pomorske (luke otvorene za javni promet i luke posebne namjene)
 - zračne (aerodromi, heliodromi)

- građevine vodnogospodarskog sustava za:
 - vodoopskrbu – vodozahvati i prijenos vode
 - korištenje i zaštitu voda – zaštitne i regulacijske građevine
 - odvodnju oborinskih i otpadnih voda – odvodni kanali, uređaji za čišćenje i ispusti

- energetske građevine za proizvodnju, transformaciju i prijenos energenata (električna energija, plin, ugljen, nafta, vjetar, sunce)

Vodene površine obuhvaćaju postojeće vodotoke i kanale (V).

Planirana namjena površina Grada Opuzena prikazana je tablicom 6. i na kartografskom prikazu 1. KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA.

Tablica 6. PROSTORNI PLAN UREĐENJA GRADA OPUZENA

Kvantificirani pokazatelji: Planirana namjena i korištenje prostora 2015. godine“

Redni broj	GRAD OPUZEN	Oznaka	Ukupno ha	% od površine Grada	st./ha
1.0.	ISKAZ PROSTORNIH POKAZATELJA ZA NAMJENU POVRŠINA				
1.1.	Građevinsko područje naselja - Izgrađeni dio - Neizgrađeni dio	GP	70,86	2,95	45,92
			137,34	5,71	23,7
	UKUPNO 1.1.	GP	208,2	8,7	15,63
1.2.	Izgrađene strukture van građevinskog područja	I ¹¹	-	-	-
		E	-	-	-
		H	-	-	-
		K ¹²	62,21	2,6	52,3
		T	ZONA U ISTRAŽIVANJU		
	UKUPNO 1.2.	R	2,51	0,1	1 296,4
	UKUPNO 1.2.		64,72	2,7	50,28
	GRAĐEVINSKO PODRUČJE		272,92	11,35	11,92
1.3.	Poljoprivredne površine: - obradive	P1	-	-	-
		P2	1 671,4	69,5	1,95
		P3	-	-	-
	UKUPNO 1.3.	P	1 671,4	69,5	1,95
1.4.	Šumske površine: - gospodarske - zaštitne - posebne namjene	Š1	-	-	-
		Š2	-	-	-
		Š3	-	-	-
	UKUPNO 1.4.	Š	-	-	-
1.5.	Ostale poljoprivredne i šumske površine	PŠ	49,46	2,06	65,8
1.6.	Vodne površine	V	180,90	7,5	18,0
1.7.	Ostale površine	N	-	-	-
		IS	229,32	9,54	14,19
		G	-	-	-
	UKUPNO 1.7.		229,32	9,54	14,19
	GRAD OPUZEN		2 404	100,0	1,4

¹¹ Zbog mješovite gospodarske namjene u jugozapadnom dijelu zone urbanih funkcija (obuhvat DPU-a 1) i Poslovne zone Opuzen (obuhvat DPU-a 4), proizvodna namjena (I) sadržana je u poslovnoj namjeni (K).

¹² Obuhvat poslovne namjene (K) ovdje sadrži sljedeće gospodarske namjene: I2 (proizvodna, pretežito zanatska), K1 (poslovna, pretežito uslužna), K2 (poslovna, pretežito trgovačka) i K3 (poslovna, komunalno-servisna).

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.2.1. Iskaz prostornih pokazatelja za planiranu namjenu površina, na stranici 84., odlomak 1. i odlomak 2. mijenjaju se i glase:

„Analizom iskazanih prostornih pokazatelja za namjenu i korištenje prostora vezano uz plansku 2015. godine može se konstatirati:

- udio građevinskog područja naselja u ukupnom prostoru Grada od 8,7% (površina 208,2 ha)
- izgradnja izvan građevinskog područja, tj. prostora predviđenog za razvoj i uređenje površina izvan naselja (gospodarska poslovna (K), proizvodna (I) i sportsko-rekreacijska namjena (R)), u segmentu predviđenom za građenje i uređenje obuhvaća 18,65 ha, odnosno 0,78% površine Grada
- da prirodni resursi koji obuhvaćaju namjenske, gospodarski vrijedne poljoprivredne površine, kao dio kvalitetnog prirodnog okvira – kultiviranog krajolika, zauzimaju površinu od 1 671,4 ha ili 69,5% ukupne površine Grada Opuzena
- naprijed navedenim prirodnim prostorima na kojima nije predviđena izgradnja (osim u izuzetnim slučajevima kod izgradnje izvan građevinskog područja), treba pridodati vodene površine, pa se ranije navedeni ukupno neizgrađeni prirodni prostor povećava na 1 852,3 ha ili 77,05% površine Grada
- unutar područja Grada određenu površinu zauzimaju postojeći i predviđeni infrastrukturni sustavi, koji zauzimaju površinu od 229,32 ha ili 9,54% površine Grada.

Može se zaključiti prihvatljiv udio ukupnog građevinskog područja, koje zajedno sa područjima pod infrastrukturnim sustavima zauzima 502,24 ha ili 20,9% površine Grada Opuzena. Preostali, prirodni prostori, koji obuhvaćaju poljoprivredne površine, ostale poljoprivredne i šumske površine te vodne površine čine 79,1% površine Grada. Pri utvrđivanju područja za izgradnju vodilo se računa o očuvanju slobodnih i neizgrađenih prostora u kategoriji prirodnih vrijednosti i resursnih područja sa ciljem njihove zaštite, kao važne osnove budućeg razvitka i kvalitetnijeg života stanovnika Grada Opuzena. U budućnosti je također potrebno voditi računa o očuvanju vrijednosti prirodne sredine i racionalnom korištenju prirodnih resursa.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.3.1. Gospodarske djelatnosti, na stranici 85., odlomak 1., mijenja se i glasi:

„Razvitak gospodarskih djelatnosti osniva se na unaprijed utvrđenim resursima i mogućnostima razvoja, uvažavajući i proširujući postojeće i gospodarske aktivnosti djelovanja i rada već postojećih djelatnosti. Očekuje se da će se buduće gospodarstvo i nadalje oslanjati na segmente poljoprivredne proizvodnje sa pratećim djelatnostima, uključujući druge industrijske ili industrijsko-prerađivačke i servisno-zanatske djelatnosti kao samostalne gospodarske aktivnosti ili u funkciji praćenja drugih većih gospodarskih subjekata. Osim navedenih gospodarskih djelatnosti, važnu ulogu imati će i turistička djelatnost u okvirima naselja (ruralni turizam, koji uključuje ekološki, izletnički, kulturni i

druge selektivne oblike turizma), pri čemu će se kroz dodatna istraživanja utvrditi mogućnosti korištenja određenih prostora izvan naselja za razvitak turizma kao izdvojene ugostiteljsko-turističke namjene (lokacija „Plaža“). Pri tome su uvažavani raspoloživi prirodno-geografski resursi, kao i potreba njihove zaštite, te zatečena prometna i infrastrukturno-komunalna opremljenost uz poseban značaj dobre prometne povezanosti područja Grada.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.3.1. Gospodarske djelatnosti, na stranici 86., iza odlomka 1. na stranici 86. dodaje se novi odlomak:

„Objekti gospodarskih djelatnosti locirani unutar građevinskog područja naselja obuhvaćaju proizvodno-poslovne objekte (I,K), objekte turističke namjene (T) i područja sporta i rekreacije (R). Proizvodno-poslovni objekti čija je bruto površina veća od 500 m² realizirati će se prema uvjetima članka 61. Odredbi za provođenje Prostornog plana uređenja Grada Opuzena.

U građevinskom području naselja Grada Opuzena (naselje Buk-Vlaka) nalazi se zona poslovne gospodarske namjene „Buk-Vlaka“, sa pretežito uslužnom (K1), pretežito trgovačkom (K2) i komunalno-servisnom namjenom (K3), površine 4,62 ha.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.3.1. Gospodarske djelatnosti, na stranici 86., odlomak 2. (sada odlomak 3.), mijenja se i glasi:

„U okviru planiranog prostornog uređenja Grada Opuzena, gospodarske djelatnosti većeg intenziteta korištenja prostora tretiraju se kao zone isključive namjene, smještene na područjima predviđenim za razvoj i uređenje površina izvan naselja, te uključuju sljedeći spektar mogućih sadržaja i aktivnosti:

- područja proizvodne gospodarske namjene (pretežito zanatska (I2))
- područja poslovne gospodarske namjene (pretežito uslužne (K1), pretežito trgovačke (K2), komunalno-servisna (K3))
- područje za istraživanje potencijalne ugostiteljsko-turističke namjene (T*) (lokalitet „Plaža“ kao zona u istraživanju (T*))
- područja sportsko-rekreacijske namjene (R5-rekreacijski park)
- vrijedno obradivo tlo za razvoj intenzivne poljoprivrede i stočarstva sa pratećim objektima proizvodnog i zanatsko-servisnog sadržajnog opsega (P2)“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.3.1. Gospodarske djelatnosti, na stranici 86., odlomak 5. (sada odlomak 6.), mijenja se i glasi:

„Gospodarske djelatnosti izvan naselja na prostoru Grada Opuzena smještene su u gospodarskim zonama isključive namjene, a obuhvaćaju postojeće i planirane dijelove gospodarskih zona:

- zona „državna cesta DC-8-zapad II“ (K1; ukupna površina 12,05 ha, od čega je izgrađeno 2,8 ha)
- Poslovna zona 2 (K2; ukupna (izgrađena) površina 19,17 ha)
- Jugozapadni dio zone urbanih funkcija (I2, K1, K2, K3; ukupna (izgrađena) površina 6,59 ha)
- Poslovna zona Opuzen (I2, K1, K2, K3; ukupna (planirana) površina 4,8 ha)
- zona „Neretva-sjever“ (K1; ukupna površina 2,5 ha, od čega je izgrađeno 1,4 ha)
- zona „Konzum“ (K2; ukupna površina 5,7 ha, od čega je izgrađeno 3,5 ha)
- zona „Neretva-jug“ (K1; ukupna (izgrađena) površina 11,4 ha)“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.3.1. Gospodarske djelatnosti, na stranici 87., odlomak 1., dodaje se sljedeći tekst:

„Za realizaciju gospodarskih djelatnosti manje površine unutar stambeno-poslovnih zona u naselju Opuzen donešen je Detaljni plan uređenja dijela centralne zone (Neretvanski glasnik, 03/03., 04/06.). Ovim Planom predviđa se i izrada Detaljnog plana uređenja za zonu „Burčina“, koja bi obuhvatila izgradnju stambeno-poslovnih objekata, objekata socijalne skrbi te poslovnih objekata i drugih sadržaja potrebnih ovom dijelu naselja Opuzen, kao i za potrebe čitavog Grada.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.3.1. Gospodarske djelatnosti, na stranici 87., odlomak 4. i odlomak 5., mijenjaju se i glase:

„Unutar ukupnog gospodarskog razvitka trebaju biti uključene prirodne i krajobrazne specifičnosti područja, prostorne kvalitete vezano uz predviđeni park prirode „Delta Neretve“, te morsko-priobalno područje. Navedene prostorne vrijednosti mogu imati utjecaja na aktiviranje određenih segmenata turizma. S obzirom na povoljne prirodno-geografske uvjete, ovim se Planom u okvirima ukupnog razvoja gospodarstva osigurava prostor i za razvoj turizma. Lokalitet „Plaža“ uz naselje Pržinovac predstavlja potencijalno područje za budući razvitak ugostiteljsko-turističke namjene, a tretira se kao zona u istraživanju, za koju je potrebno izraditi stručnu podlogu vrednovanja prostora (krajolika, kulturne i prirodne baštine, mogućnost infrastrukturnog opremanja i sl.), u čijem će se postupku izrade definirati konačna namjena predmetne zone.

Struktura stanovništva prema djelatnosti ili socioekonomska struktura stanovništva 2001. godine ukazuje da je najveći broj zaposlenih u djelatnostima tercijarnog sektora (46,9%), potom primarnog

(34,5%) i sekundarnog (14,4%)¹³. Iz tercijarnog sektora mogu se izdvojiti djelatnosti kvartarnog sektora (uprava, obrazovanje, zdravstvo, ostale usluge), koje se bitno razlikuju od uslužnih djelatnosti (trgovina, promet i dr.). One su u uskoj vezi sa stupnjem centraliteta naselja pa sukladno centralnim funkcijama zapošljavaju određeni broj stanovnika. U Gradu Opuzenu 2001. godine njihov udio iznosio je 18,6%. Gledano po djelatnostima, izuzevši djelatnosti kvartarnog sektora, najviše ih je zaposleno u poljoprivredi, lovu i šumarstvu (34,3%), potom u djelatnostima trgovine na veliko i malo i popravku vozila i motora (14,1%) te građevinarstvu (7,4%). Od ukupno zaposlenog stanovništva u poljoprivredi, lovu i šumarstvu, stanovništvo Opuzena čini 30,2%, dok Buk-Vlake čak 58,2%. Plodno tlo, obilje vode i povoljna klima ovog prostora osnovna su prirodno-geografska obilježja koja omogućavaju intenzivno bavljenje poljoprivrednom proizvodnjom i preradom. Godine 2001. udio poljoprivrednog stanovništva iznosio je 17,1%.

U socioekonomskoj strukturi dominira stanovništvo zaposleno u tercijarnim djelatnostima, u kojem je zaposleno uglavnom stanovništvo naselja Opuzen, s obzirom da su tu smještene gotovo sve gospodarske i društvene institucije i funkcije Grada. Poslovne zone sa gospodarskom poslovnom namjenom (uslužna, trgovačka, komunalno-servisna) pokazuju se kao važan faktor zapošljavanja stanovništva i jedan su od temeljnih sadašnjih i budućih pravaca gospodarskog razvoja Grada Opuzena. Uređivanje poslovnih zona putem donešenih i predviđenih Detaljnih planova uređenja značajno će unaprijediti odvijanje pripadajućih gospodarskih djelatnosti i njihov efekt na ukupno gospodarstvo Grada, ali i Dubrovačko-neretvanske županije.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.3.2. Društvene djelatnosti, na stranici 89., odlomak 4., dodaje se sljedeći tekst:

„Prema Strategiji prostornog uređenja Republike Hrvatske iz 1997. godine definiran je sustav centralnih naselja Republike Hrvatske, a prema Prostornom planu Dubrovačko-neretvanske županije („Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije“, 06/02., 06/03., 03/05., 03/06., 02/08., 05/10., 04/12., 09/13.) sustav centralnih naselja u Dubrovačko-neretvanskoj županiji koji se planira razvijati do 2015. godine. Opuzen se svrstava u područno i veće lokalno (malo razvojno) središte, dok Buk-Vlaka i Pržinovac u ostala naselja. Dio centralnih funkcija koja su predviđena za ovaj stupanj centraliteta spomenuta naselja već posjeduju. Za funkcije koje nedostaju potrebno je razmotriti potrebe za njihovim uvođenjem, što mora biti sukladno planiranom prostornom, demografskom i gospodarskom razvoju Grada.

U budućem razvitku je nužno da se formira nova i funkcionalno osnažena mreža centralnih naselja Grada, koja po broju funkcija i veličini treba odgovarati koncentraciji te potrebama stanovništva i gospodarstva. S određenim brojem centralnih funkcija naselja će pokrivati pojedina područja gradskog teritorija. Za to je potrebno prethodno ostvariti određeni demografski i gospodarski rast tih naselja.“

¹³ Ostalih 4,2% zaposlenog stanovništva čini stanovništvo zaposleno u nepoznatim djelatnostima i stanovništvo na radu u inozemstvu.

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.3.2. Društvene djelatnosti, na stranici 89., odlomak „Naselje u funkciji gradskog središta“, mijenja se sljedećom tablicom:

TEMELJNE SKUPINE CENTRALNIH FUNKCIJA	OPIS FUNKCIJE
UPRAVA	gradsko vijeće, gradsko poglavarstvo, gradonačelnik, upravni odjeli grada, ispostave županijskih ureda, ispostave gradskih ureda, matični ured, gradska služba motrenja i obavješćivanja, policijska postaja, gradske postrojbe i stožer civilne zaštite, gradska vatrogasna zajednica, udruga dobrovoljnih vatrogasaca, ispostava porezne uprave, carinski referati, ured za zaštitu kulturnih dobara, dopisništvo HINA, klimatološka meteorološka postaja
PRAVOSUĐE	općinski sud s gruntovnicom, prekršajni sud, općinsko državno odvjetništvo, odvjetnički ured, javnobilježničko mjesto-ured
UDRUGE GRAĐANA, POLITIČKE STRANKE I DRUGE ORGANIZACIJE	HGK - ispostava Županijske Regionalne komore, područna obrtnička komora, udruženje obrtnika, gradska turistička zajednica, gradska razina udruga, klubova, liga, sekcija i dr. udruženja građana, gradska razina političkih stranaka i sindikalnih organizacija, gradska razina zaklada i fundacija, gradska razina organizacije crvenog križa, HAK - autoklub, autoškola
VJERSKE ZAJEDNICE	gradska komisija za odnose s vjerskim zajednicama, rimokatolička biskupija, samostan, ostale vjerske zajednice
PROSVJETA, ŠKOLSTVO I OBRAZOVANJE	dječji vrtić, osnovno školovanje odraslih, osnovna umjetnička škola - glazba, ples, srednje i strukovne škole, srednjoškolsko obrazovanje odraslih, učenički dom
VISOKO ŠKOLSTVO I ZNANOST	pojedine znanstvene institucije, pojedini stručni zavodi
KULTURA, UMJETNIČKA I TEHNIČKA KULTURA	javne ustanove u kulturi (gradovi - osnivači ili vlasnici), dom kulture, muzej, narodna knjižnica i čitaonica, amatersko kazalište, amaterska radiopostaja, klape, limena glazba, KUD, otvoreno pučko učilište, kinematograf, samostalni umjetnici, ogranak Matice hrvatske, udurge tehničke kulture
ŠPORT, REKREACIJA, ZABAVA I ODMOR	zajednice športskih udruga, športska društva i klubovi, županijska i gradska športska natjecanja i priredbe, otvoreni športski objekti: športska igrališta za nogomet i po koji mali šprt s gledalištem, zatvoreni športski objekti:školska dvorana, pojedinačni objekti za rekreaciju, zabavu i odmor
ZDRAVSTVO	primarna zdravstvena zaštita - zdravstvena stanica (opća/obiteljska medicina, stomatolog, zdravstvena zaštita, patronaža), ljekarna
SOCIJALNA SKRB	Ispostava Centra za socijalnu skrb (objekti socijalne skrbi), Centar za pomoć i njegu
FINANCIJSKE I DRUGE SLIČNE USLUŽNE DJELATNOSTI	poslovna banka ili mjenjačnica, zastupništvo osiguravajućih zavoda, prodajno mjesto hrvatske lutrije, poslovnica turističke agencije, pojedine uslužne poslovne tvrtke
PROMETNE USLUGE	manja putnička luka, željeznička stanica, autobusna stanica, poštanski ured-izvršna telefonska centrala
TRGOVINA I UGOSTITELJSTVO	trgovina na veliko i malo, import-export, specijalizirane trgovine, hotel-prenočište, gostionica-snack
OBRT I DRUGE USLUGE	automehaničarska radionica, neki specijalni tehnički servisi, više obrtničkih radionica i uslužnih radnji
Broj stanovnika u utjecajnom i gravitacijskom području	> 2 000

Broj stanovnika središnjeg naselja	> 1 000
Broj zaposlenih u uslužnim djelatnostima	> 200
Radijus utjecaja središnjih naselja u km	10 - 30

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavljje 3.4. Uvjeti korištenja i uređenja i zaštite prostora, na stranici 92., cjelina A) „Područja posebnih uvjeta korištenja“, odlomak I. „Prirodna baština“, dodaje se nova točka:

„- područja ekološke mreže: područja očuvanja značajna za ptice – POP (Delta Neretve) i područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove - POVS (Delta Neretve)“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavljje 3.4. Uvjeti korištenja i uređenja i zaštite prostora, na stranici 92., cjelina A) „Područja posebnih uvjeta korištenja“, odlomak I. „Prirodna baština“, dodaje se sljedeći tekst:

„U izradi prostorno-planske dokumentacije utvrđuju se zahtjevi zaštite prirode, a u svrhu propisivanja mjera, odnosno smjernica za zaštitu i očuvanje prirodnih vrijednosti. Zahtjeve zaštite prirode čine uvjeti zaštite prirode, pregled zaštićenih dijelova prirode i područja ekološke mreže te ekološki značajnih područja s pripadajućim kartografskim prikazom, koje utvrđuje Ministarstvo. Ista područja prikazuju se na kartografskim prikazima Plana.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavljje 3.4. Uvjeti korištenja i uređenja i zaštite prostora, na stranici 92., cjelina A) „Područja posebnih uvjeta korištenja“, cjelina 1. „Zaštićeni dijelovi prirode“, dodaje se nova točka:

„- kulturni krajolik doline Neretve, kao osobito vrijedan predjel (područje oko Neretve uz deltu)“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavljje 3.4. Uvjeti korištenja i uređenja i zaštite prostora, na stranici 92., cjelina 2. „Prirodne vrijednosti čija se zaštita predviđa ovim Planom“, točka 2. i 3. se brišu.

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavljje 3.4. Uvjeti korištenja i uređenja i zaštite prostora, na stranici 92., cjelina A) „Područja posebnih uvjeta korištenja“, cjelina 2. „Prirodne vrijednosti čija se zaštita predviđa ovim Planom“, točka 1. mijenja se i glasi:

„-park prirode „Delta Neretve“ (dio na području Grada Opuzena)“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavljje 3.4. Uvjeti korištenja i uređenja i zaštite prostora, na stranici 92., cjelina B) „Područje posebnih ograničenja u korištenju“, odlomak I. „Tlo“, točka 1., mijenja se i glasi:

„- uređeno vrijedno poljoprivredno zemljište (P2)“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavljje 3.4. Uvjeti korištenja i uređenja i zaštite prostora, na stranici 92., cjelina B) „Područje posebnih ograničenja u korištenju“, odlomak I. „Tlo“, dodaje se sljedeća točka:

„- kultivirani krajobraz“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavljje 3.4. Uvjeti korištenja i uređenja i zaštite prostora, na stranici 92., cjelina B) „Područje posebnih ograničenja u korištenju“, odlomak II. „Vode“, dodaje se sljedeća točka:

„- poplavno područje“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavljje 3.4. Uvjeti korištenja i uređenja i zaštite prostora, na stranici 92., cjelina B) „Područje posebnih ograničenja u korištenju“, odlomak III. „More“, dodaje se sljedeća točka:

„- zaštićeno podmorje“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavljje 3.4. Uvjeti korištenja i uređenja i zaštite prostora, na stranici 92., cjelina B) „Područje posebnih ograničenja u korištenju“, dodaje se novi odlomak IV. „Uređenje zemljišta“ i pripadajući tekst:

„- hidromelioracija (uključujući područje za istraživanje)
- komasacija“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavljje 3.4. Uvjeti korištenja i uređenja i zaštite prostora, na stranici 92., cjelina C) „Područja primjene posebnih mjera uređenja i zaštite“, mijenja se i glasi:

„Zaštita posebnih vrijednosti i obilježja

- područja, cjeline i dijelovi ugroženog okoliša: vode, vodotoci i more“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavljje 3.4. Uvjeti korištenja i uređenja i zaštite prostora, na stranici 92., cjelina D) „Područja i dijelovi primjene planskih mjera zaštite“, točka 2. i točka 3. mijenjaju se i glase:

„- obuhvat izrade prostorno-planske dokumentacije niže razine (UPU, DPU) za građevinsko područje naselja i izdvojenih dijelova naselja (UPU: 1, 3, 4, 6, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 18, 19; DPU: 2, 3, 6)
- obuhvat izrade prostorno-planske dokumentacije niže razine (UPU, DPU) za građevinska područja izdvojene namjene (UPU: 2, 7, 9, 11, 20; DPU: 1, 4, 5)“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavljje 3.4.1.1. Prirodna baština, na stranici 94., odlomak „Prirodni krajobraz (akvatorij delte Neretve)“ se briše.

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavljje 3.4.1.1. Prirodna baština, na stranici 94., dodaje se novi odlomak:

„C. Ekološka mreža

Ekološka mreža Republike Hrvatske proglašena je Uredbom o ekološkoj mreži (Narodne novine, 124/13) i predstavlja područja ekološke mreže Europske unije NATURA 2000.

NATURA 2000 je ekološka mreža sastavljena od područja važnih za očuvanje ugroženih vrsta i stanišnih tipova Europske unije. Cilj ekološke mreže je doprinjeti očuvanja povoljnog stanja više od tisuću ugroženih i rijetkih vrsta te oko 230 prirodnih i poluprirodnih stanišnih tipova. Temelji se na EU

direktivama: Direktiva o pticama – Directive 2009/147/EC i Direktiva o staništima – *Council Directive 92/43/EEC*. Područja se biraju znanstvenim mjerilima, a kod upravljanja tim područjima u obzir se uzima interes i dobrobit ljudi koji u njima žive. Direktiva o pticama donesena je 1979. godine s ciljem dugoročnog očuvanja svih divljih ptičjih vrsta i njihovih važnih staništa na teritoriju EU, dok je Direktiva o staništima donesena 1992. godine, s ciljem očuvanja bioraznolikosti članica EU kroz zaštitu prirodnih staništa i divlje flore i faune. Mrežu NATURA 2000 čine područja koja se izdvajaju temeljem Direktive o pticama (SPA), kao i područja koja se izdvajaju temeljem Direktive o staništima – SCI područja (*Sites of Community Importance* – Područja od značaja za Zajednicu), odnosno SAC područja (*Special Areas of Conservation* – Posebna područja očuvanja). Nakon proglašenja SCI područja, zemlje članice EU kroz šest godina moraju utvrditi mjere očuvanja, odnosno uspostaviti sustave upravljanja ovim područjima i proglasiti ih SAC područjima. Zaštita područja provodi se ocjenjivanjem utjecaja pojedinih planova i zahvata te provođenjem mjera očuvanja kroz zakonodavne propise, ugovorne i druge aranžmane s vlasnicima i korisnicima zemljišta te, ukoliko je potrebno, kroz zasebne planove upravljanja.

Ekološku mrežu Republike Hrvatske, prema članku 6. Uredbe o ekološkoj mreži, čine područja očuvanja značajna za ptice – POP (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja divljih vrsta ptica od interesa za EU, kao i njihovih staništa, te područja značajna za očuvanje migratornih vrsta ptica, a osobito močvarnih područja od međunarodne važnosti) i područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS (područja značajna za očuvanje i ostvarivanje povoljnog stanja drugih divljih vrsta i njihovih staništa, kao i prirodnih stanišnih tipova od interesa za EU).

Ekološka mreža Republike Hrvatske (NATURA 2000) obuhvaća čitavo područje Grada Opuzena, s vrstama navedenim u sljedećoj tablici:

Područja ekološke mreže RH na području Grada Opuzena

REDNI BROJ	VRSTA	NAZIV PODRUČJA	OZNAKA
1.	Područja očuvanja značajna za ptice – POP (Područja posebne zaštite – SPA)	Delta Neretve	HR1000031
2.	Područja očuvanja značajna za vrste i stanišne tipove – POVS (Predložena Područja od značaja za Zajednicu – pSCI)	Delta Neretve	HR5000031

Ugrožena i rijetka staništa Dubrovačko-neretvanske županije

STANIŠTA	
KOPNENA STANIŠTA	Stenomediterranske čiste vazdazelene šume i makija crnike
	Primorske, termofilne šume i šikare medunca
	Bušici (Razred <i>ERICO-CISTETEA</i> Trinajstić 1985)
	Submediteranski i epimediteranski suhi travnjaci
	Kamenjarski pašnjaci i suhi travnjaci eu- i stenomediterrana
	Mozaici kultiviranih površina
	Javne neproizvodne kultivirane zelene površine
TOČKASTA KOPNENA STANIŠTA	Grebenjača savitljive mrežice
	Makija divlje masline i drvenaste mlječike
	Makija velike resike i kapinika
	Zajednica drvolike stole
	Zajednica gorostasne šašike i kalabrijske pogačine
MORSKI BENTOS	Cirkalitoralni muljevi
	Infralitoralna čvrsta dna i stijene
	Infralitoralni sitni pijesci s više ili manje mulja
	Naselja posidonije
KOPNE NE VODE	Povremeni vodotoci
PODZEMNA STANIŠTA	Intersticijska vodena staništa
	Kamenice
	Limnokreni izvori/intersticijska vodena staništa

U izradi prostorno-planske dokumentacije potrebno je razmotriti i spomenuta ugrožena i rijetka staništa, te sukladno tome zatražiti podatak od nadležnih institucija. Potrebno je i poštivati smjernice za mjere zaštite za područja ekološke mreže, zatim u svrhu očuvanja stanišnih tipova, propisanih Pravilnikom o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova (površinske kopnene vode i močvarna staništa, neobrasle i slabo obrasle kopnene površine, travnjaci, cretovi, visoke zeleni i šikare, šume, more i morska obala te podzemlje).

U postupku izrade prostornih planova utvrđuju se zahtjevi zaštite prirode (uvjeti zaštite prirode, pregled zaštićenih dijelova prirode, područja ekološke mreže, ekološki značajna područja), a u svrhu propisivanja mjera, odnosno smjernica za zaštitu i očuvanje prirodnih vrijednosti, dobivenih od strane Ministarstva

Sukladno članku 24. Zakona o zaštiti prirode (Narodne novine, 80/13.) i članku 3. Pravilnika o ocjeni prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu (Narodne novine, 118/09.), svi planovi,

programi i zahvati koji mogu imati značajan negativan utjecaj na ciljne vrste i stanišne tipove područja ekološke mreže podliježu ocjeni prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu.

Prilikom provođenja postupaka određenih Zakonom o zaštiti okoliša te Zakonom o zaštiti prirode posebnu pozornost obratiti na sljedeće planirane zahvate uključujući i sagledavanje kumulativnih efekata s ostalim postojećim i planiranim zahvatima koji mogu imati negativan utjecaj na područja ekološke mreže:

- luka Ploče – potrebno sagledati skupni utjecaj (budući terminali i proizvodne zone) u kontaktnoj zoni sa planiranim Parkom prirode „Delta Neretve“
- planirani sadržaji na ušću Neretve – prije nego se odobri bilo koji pojedinačni zahvat potrebno je sagledati zbirni utjecaj svih planiranih zahvata i sadržaja u tom prostoru na područje ekološke mreže
- NPKL (Neretvansko-pelješko-korčulansko-lastovski vodovod) – potrebno ocijeniti kako će povećanje kapaciteta vodocrpilišta Prud i Modro oko utjecati na vodni režim donjeg toka Neretve i na ciljeve očuvanja ekološke mreže
- planirane turističke zone u posebno osjetljivom području kao što je ušće Neretve
- utvrđivanje sa stanovišta zaštite podloge spornih trasa za uzdužnojadransku željeznicu velikih brzina koja prolazi preko teritorija Grada Opuzena

Navedeni zahvati označavaju se kao istražne lokacije koje su sporne sa stanovišta zaštite prirode te ih nije moguće konačno utvrditi bez provedenog postupka ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu. Od ostalih zahvata koji mogu imati negativan utjecaj za istaknuti je sljedeće: regulacije vodotoka, hidroelektrane, vjetroelektrane, solarne elektrane, bioplinska postrojenja, centri za gospodarenje otpadom, širenje i formiranje novih građevinskih područja, hidrotehnički i melioracijski zahvati, golf igrališta, pristaništa, luke i sl.

Za one zahvate, u čijoj je ocjeni prihvatljivosti utvrđeno da imaju negativan utjecaj na ciljne vrste i stanišne tipove NATURA 2000 područja, a pritom ne postoje alternativna rješenja, zahvat je moguće dopustiti u slučaju kada je utvrđen prevladavajući javni interes (uključujući interes socijalne i gospodarske naravi), uz obvezu provedbe odgovarajućih kompenzacijskih uvjeta.

Prostorni planovi koji obuhvaćaju zaštićeno područje ili čija provedba može imati značajan negativan utjecaj na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, donose se uz prethodno mišljenje Ministarstva.

U skladu sa člankom 23. Zakona o zaštiti prirode, prije pokretanja postupka lokacijske dozvole ili tijekom postupka izdavanja lokacijske dozvole za zahvate izvan granica građevinskog područja za građevine za koje središnje tijelo državne uprave nadležno za poslove prostornog uređenja i graditeljstva izdaje lokacijsku dozvolu prema posebnom propisu kojim se uređuje prostorno uređenje, Ministarstvo utvrđuje uvjete zaštite prirode. Za ostale zahvate, izvan granica građevinskog

područja, u postupku izdavanja lokacijske dozvole ili prije pokretanja postupka lokacijske dozvole, uvjete zaštite prirode utvrđuje Upravno tijelo.

Ekološka mreža i ostali zaštićeni dijelovi prirode na prostoru Grada Opuzena prikazani su na kartografskim prikazima 3.1 UVJETI ZA KORIŠTENJE, UREĐENJE I ZAŠTITU PROSTORA-Područja posebnih uvjeta korištenja, Područja i dijelovi primjene planskih mjera zaštite te 3.3 UVJETI ZA KORIŠTENJE, UREĐENJE I ZAŠTITU PROSTORA-Staništa/Ekološka mreža.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.4.1.2. Kulturna baština, na stranici 101., tablica 7. mijenja se sljedećom tablicom:

„Tablica 7. PROSTORNI PLAN UREĐENJA GRADA OPUZENA

Prikaz kvantificiranih pokazatelja – iskaz površina za posebno vrijedna i osjetljiva područja i prostorne cjeline“

	ZAŠTIĆENE CJELINE	OZNAKA	POVRŠINA (ha)	%
1.	ZAŠTIĆENA PRIRODNA BAŠTINA			
	Nacionalni park	NP	0	0
	Park prirode Delta Neretve	PP	2 404	93,43
	Posebni rezervat ornitološko- ihtiološki	PR-OI	169	6,57
	Ukupno zaštićeni dijelovi prirode¹⁴		2 573	100,0
2.	ZAŠTIĆENA GRADITELJSKA BAŠTINA			
	Arheološka područja		2 573	100,0
	Povijesna jezgra/ povijesna graditeljska cjelina- gradsko naselje ¹⁵		110,14	4,28
	Ruralno područje		4,25	0,16

¹⁴ Obuhvat zaštićenih dijelova prirode sukladan je Prostornom planu Dubrovačko-neretvanske županije. Ornitološko-ihtiološki rezervat obuhvaćen je u svojoj čitavoj morskoj površini, izuzevši dio koji se rasprostire na teritoriju Grada Ploče i Općine Slivno.

¹⁵ Povijesna jezgra/povijesna graditeljska cjelina-gradsko naselje obuhvaća i pojedinačna kulturna dobra (sakralni i civilni objekti).

	Ukupno kulturna dobra¹⁶		2 573	100,0
3.	Površina Grada Opuzena		2 573	100,0
	Kopneni dio		2 404	93,43
	Morski dio		169	6,57

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.5.1.1. Cestovni promet, na stranici 102., odlomak 2., mijenja se i glasi:

„Ovim okosnicama razvitka prolaze važni prometni pravci, koji se spajaju na teritoriju Grada Opuzena, gdje se razvilo važno raskrižje i čvorište. Tu se Jadranska magistrala (DC-8 ili E-65: Rijeka-Split-Dubrovnik) spaja sa cestom Opuzen-Mostar-Sarajevo-Županja (DC-9 ili E-71). Izgradnjom planirane Jadransko-Jonske autoceste, koja će dijelom prolaziti teritorijem Grada Opuzena, u Kuli Norinskoj izgraditi će se čvorište koje će preko planirane spojne ceste povezati autocestu i postojeću cestovnu mrežu nižeg reda. Spomenute prometnice povezuju dijelove Hrvatskog primorja, odnosno hrvatsku obalu s dijelovima Hercegovine i Bosne, a u perspektivi i Zapadnu te Srednju Europu s Jugoistočnom Europom, te Podunavlje s Jadranom.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.5.1.1. Cestovni promet, na stranici 102., odlomak 3., mijenja se i glasi:

„Planirani koridor Jadransko-Jonske autoceste¹⁷ utvrđen je na temelju dokumentacije Hrvatskih autocesta d.o.o., uključujući čvorove i spojne prometnice na cestovnu mrežu nižeg reda. U Dubrovačko-neretvanskoj županiji to je dionica: granica Splitsko-dalmatinske županije (Općina Pojezerje)-čvor Ploče-čvor Metković-čvor Opuzen-čvor Pelješac-čvor Rudine-čvor Doli-čvor Slano-čvor Osojnik (Dubrovnik)-granica BiH (Grad Dubrovnik).“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.5.1.1. Cestovni promet, na stranici 102., odlomci 4. i 5. se brišu.

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.5.1.1. Cestovni promet, na stranici 103., odlomci 1., 2. i 3. se mijenjaju i glase:

¹⁶ Obuhvat kulturnih dobara sukladan je Prostornom planu Dubrovačko-neretvanske županije i važećem Prostornom planu uređenja Grada Opuzena. Arheološka područja u svom obuhvatu obuhvaćaju preostalu graditeljsku baštinu, pa ukupna površina kulturnih dobara odgovara površini arheoloških područja.

¹⁷ U Republici Hrvatskoj to je dionica autoceste A1 Zagreb-Dubrovnik.

„Cestovnu prometnu mrežu na području Grada Opuzena danas čine prometnice svrstane u slijedeće hijerarhijske grupe:

Državne ceste (DC):

- DC-8: granica Općine Slivno – granica Grada Ploče - 1,8 km
- DC-9: DC-8 – granica Općine Kula Norinska – 3,3 km

Županijske ceste (ŽC):

- ŽC-6217: Rogotin (DC-8) – Komin – Krvavac – Kula Norinska (DC-62) – 2,5 km
- ŽC-6219: Buk-Vlaka (LC-69010) – Podgradina – Opuzen (DC-9) - 4,5 km

Lokalne ceste (LC):

- LC-69007: DC-8 – Trn – LC-69010 - 1,6 km
- LC-69010: DC-8 – Blace – Mihalj – Tuševac – Lovorje – DC-8 - 7,5 km
- LC-69011: Opuzen (DC-9) – Podgradina - 1,1 km

Ukupna duljina cestovne prometne mreže na području Grada Opuzena iznosi 22,3 km. Najviše su zastupljene lokalne ceste (45,7%) sa 10,2 km, potom županijske (31,4%) sa 7 km te državne (22,9%) sa 5,1 km.

Uz rekonstrukciju postojećih cestovnih prometnica i predviđenu izgradnju Jadransko-Jonske autoceste na području Grada Opuzena, za istaknuti je planiranu gradnju južne zaobilaznice Metkovića, koja će prolaziti od Kule Norinske do granice s BiH. Time bi trasa ceste DC-9, koja se danas valorizira za potrebe prometa, poprimila drugačiji sekundarni nivo prometa.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.5.1.1. Cestovni promet, na stranici 104., odlomak 1., mijenja se i glasi:

„Prosječni godišnji i prosječni ljetni dnevni promet na brojačkom mjestu
„Kula Norinska“ 2009.-2012. godine

GODINA	PGDP ¹⁸	PLDP ¹⁹
2009.	9 082	12 851
2010.	9 195	12 617
2011.	9 249	13 513
2012. ²⁰	-	13 898

Na cesti Opuzen-Metković (DC-9) nalazi se brojačko mjesto (Kula Norinska) preko kojeg je moguće utvrditi kretanje broja vozila u određenim vremenskim razdobljima. Promatraju se podaci o prosječnom godišnjem i prosječnom ljetnom dnevnom prometu. Strategijom prometnog razvoja Republike Hrvatske iz 1998. godine za 2010. godinu predviđena količina prometa za prometnicu Opuzen-Metković iznosi 13 292 vozila po danu. Te je godine ostvaren približna količina prometa (12 617 po prosječnom ljetnom dnevnom prometu, a 9 195 po prosječnom godišnjem dnevnom prometu). Cesta Opuzen-Metković je jedna od najprometnijih cestovnih prometnica u Dubrovačko-neretvanskoj županiji. Od 2009. do 2012. bilježi porast od 8,15% (PLDP), odnosno 1,84% (PGDP). Ovakav porast posljedica je komunikacija između gradskih naselja Donjoneretvanskog kraja (Ploče, Metković, Opuzen), ali i tranzitnog prometa koji se iz luke Ploče odvija prema Bosni i Hercegovini.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.5.1.1. Cestovni promet, na stranici 104., odlomci 2. i 3., mijenjaju se i glase:

„Temeljem navedenih podataka te niza pratećih podobnosti trasa buduće Jadransko-Jonske autoceste od Zagreba do granice sa BiH (Grad Dubrovnik) položena je dijelom na prostoru Grada Opuzena u ukupnoj dužini od 1,8 km.

U sklopu predviđenog infrastrukturnog koridora koji prolazi istočnim dijelom Grada Opuzena, uz Jadransko-Jonsku autocestu predviđena je izgradnja i dužjadranske željezničke pruge. Način vođenja Jadransko-Jonske autoceste i željezničke pruge preko rijeke Neretve uvjetovan je zahtjevima pomorskog prometa na međunarodnom plovnom putu kroz rijeku Neretvu. Prateće servisno-uslužne djelatnosti u cestovnom prometu: promet u mirovanju – servisi – opskrba gorivom (danas dvije crpke goriva), autobusna stajališta i autobusni kolodvor treba rješavati prema posebnim programima na razini planova niže razine: urbanistički planovi uređenja (UPU) i detaljni planovi uređenja (DPU).“

¹⁸ Prosječni godišnji dnevni promet.

¹⁹ Prosječni ljetni dnevni promet.

²⁰ Za PGDP 2012. godine nedostaje podatak u službenoj statistici.

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.5.1.1. Cestovni promet, na stranici 105., cjelina „Željeznički promet“, odlomak 2., dodaje se sljedeći tekst:

„Potrebno je modernizirati postojeće kapacitete i koristiti ih za bolje međusobno povezivanje unutar Dubrovačko-neretvanske županije tako da se iskoriste prednosti željezničkog prometa, izgradi drugi kolosijek, a dugoročno gledano izgradi i dužjadranska željeznica velikih brzina, koja bi prolazila teritorijem Grada Opuzena.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.5.1.1. Cestovni promet, na stranici 105., cjelina „Željeznički promet/Postojeće stanje“, odlomak 2., dodaje se sljedeći tekst:

„Spada u kategoriju pruga od značaja za međunarodni promet (željeznička pruga I.rede) i ima veliku važnost s obzirom da predstavlja vezu Srednje Europe i Sredozemnog mora i zapravo je jedini prirodni izlaz BiH na more. Pruga je jednokolosiječna i na razmatranoj dionici u potpunosti elektrificirana.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.5.1.1. Cestovni promet, na stranici 108., cjelina „Pomorski promet“, odlomak 3., dodaje se sljedeći tekst:

„Za očekivati je da će širenje luke Metković nizvodno desnom obalom Neretve obuhvatiti i luku Opuzen, što će utjecati na porast njene važnosti i značaja u prostoru.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.5.1.1. Cestovni promet, na stranici 110., cjelina „Riječni promet Neretvom“, odlomak 5., dodaje se sljedeći tekst:

„Riječ je o luci posebne namjene, odnosno luci nautičkog turizma županijskog značaja, kapaciteta do 100 vezova.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.5.1.1. Cestovni promet, na stranici 111., cjelina „Zračni promet“, stavak 2. mijenja se i glasi:

„Nova planska lokacija heliodroma smještena je unutar Poslovne zone 2, te treba osigurati eventualni turistički ili hitni-interventni promet prema drugim okolnim većim gradovima. Točna lokacija i njeno uređenje definirati će se kroz izradu posebne studije.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.5.1.1. Cestovni promet, na stranici 111., cjelina „Zračni promet“, dodaje se sljedeći tekst:

„Na području čitave Dubrovačko-neretvanske županije predviđena je gradnja heliodroma radi boljeg prometnog povezivanja sa županijskim središtem Dubrovnikom, a u svrhu gospodarskih i drugih potreba. Heliodromi bi bili opremljeni i za noćno slijetanje.

Prometna infrastruktura Grada Opuzena (cestovni, željeznički, pomorski, zračni promet) prikazana je na kartografskom prikazu 2.1 INFRASTRUKTURNI SUSTAVI I MREŽE-Promet“.

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.5.2. Javne telekomunikacije, na stranici 113., dodaju se novi odlomci:

„Od strane Udruge pokretnih komunikacija Hrvatske, u suradnji sa VIPnet d.o.o., T-mobile Hrvatska d.o.o. i Tele 2 d.o.o., izrađena je stručna podloga „Zajednički plan razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture na samostojećim stupovima za razdoblje od 2008. do 2011. godine“. Za područje Dubrovačko-neretvanske županije ovim su dokumentom određene zone za smještaj samostojećih antenskih stupova radijusa od 1 000 do 3 000 m, unutar kojeg je moguće locirati samo jedan stup. Unutar elektroničke komunikacijske zone graditi će se samostojeći antenski stup takvih karakteristika da može prihvatiti više operatera.

Lokacije planiranih samostojećih antenskih stupova, odnosno baznih stanica, planiraju se na teritoriju susjednih jedinica lokalne samouprave (Grad Metković, Općina Slivno, Općina Kula Norinska), koje bi svojim radijusom pokrivale i dijelove Grada Opuzena, odnosno područje gradskog naselja Opuzen i dio naselja Buk-Vlaka. Postojeća najbliža bazna stanica postavljena je na području Podgradine (Općina Slivno).

Na području Grada Opuzena nalazi se planski nerealizirana lokacija radijskih te TV odašiljača i pretvarača. Riječ je o lokaciji u Opuzenu (Gradina), a aproksimiranom nadmorskom visinom od 70 m (planiranom 130 m) te visinom stuba od 24 m.

Smjernice za izgradnju nove i rekonstrukciju/širenje postojeće elektroničke komunikacijske infrastrukture navedene su u Odredbama za provođenje, članak 85., stavak 8.

Javne telekomunikacije na prostoru Grada Opuzena prikazane su na kartografskom prikazu 2.2 INFRASTRUKTURNI SUSTAVI I MREŽE-Pošta i telekomunikacije.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.5.3.1. Elektroopskrba, na stranici 114., odlomak 3., mijenja se i glasi:

„Osim iznesenog, planirana je dogradnja elektroenergetskog sustava unutar i izvan granica Grada Opuzena. U cjelini, kako bi se trajno osiguralo kvalitetno i sigurno napajanje područja Županije i usmjeravanje viška električne energije proizvedene u HE „Dubrovnik“ u elektroenergetski sustav Hrvatske, potrebno je izraditi dalekovod 220(400) kV DS Plat-Imotica-Nova Sela-Zagvozd. Planira se i gradnja sljedećih dalekovoda: 2x110 kV D Opuzen-Slivno, 2x110 kV Uvod D Opuzen-Neum u TS Slivno i 2x110 kV Uvod D Ploče-Opuzen u TS Nova Sela.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.5.3.2. Plinoopskrba, na stranici 114., mijenja se i glasi:

„Predmetno područje nema izgrađenu mrežu plinoopskrbe niti je njezin položaj definiran detaljnim projektima. Prema određenim makroregionalnim energetske studijama utvrđeni su samo osnovni parametri i koridori magistralne plinske mreže. Tako je Strategijom i Programom prostornog uređenja Republike Hrvatske (1998./1999. godina) područjem Grada Opuzena planiran plinski sustav 50/70 bar, kao sastavni dio državnog sustava (Split-Dubrovnik), čija će se trasa tek utvrditi temeljem daljnjih planersko-istražnih radova. Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 06/02., 06/03., 03/05., 03/06., 02/08., 05/10., 04/12., 09/13.) utvrđene su magistralne plinoopskrbne građevine, koje dijelom prolaze i kroz teritorij Grada Opuzena. Riječ je o magistralnom plinovodu nazivnog promjera DN 1 000 mm i maksimalnog operativnog tlaka 75 bar. Prolazi istočnim dijelom Grada, uz naselje Opuzen. Sukladno kartografskom prikazu energetske sustava na području Županije, na dijelu Grada s desne obale Neretve predviđena je gradnja i mjerno-redukcijske stanice. Prema elaboratu „Smjernice energetske razvitka Dubrovačko-neretvanske županije“, izrađenog od Energetskog instituta „Hrvoje Požar“, do realizacije plinifikacije s međunarodne i državne magistralne mreže predlaže se plinifikacija većih urbanih središta miješanim, odnosno isparenim ukapljenim naftnim plinom. Riječ je o tzv. „satelitskoj plinskoj opskrbi“, koja je namijenjena većim konzumnim područjima. Za potrebe spomenutog, u industrijskoj zoni u Pločama postoji terminal za naftu i ukapljeni plin.“

Energetski sustav na području Grada Opuzena prikazan je na kartografskom prikazu 2.3 INFRASTRUKTURNI SUSTAVI I MREŽE-Elektroenergetika-Proizvodnja i cijevni transport plina.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.5.4.1. Vodoopskrba, na str.114., cjelina „Regionalni vodovod NPKL“, odlomak 8., dodaje se sljedeći tekst:

„NPKL vodovod će se realizirati u nekoliko etapa. Do 2025. godine planira se realizacija druge etape, u kojoj bi se ostvarilo značajno povećanje kapaciteta vodovodnog sustava. Godine 2025. iznosio bio 602 l/s, od čega je za neretvansko područje predviđeno 237 l/s.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.5.4.1. Vodoopskrba, na str.114., cjelina „Regionalni vodovod NPKL“, odlomak 9., dodaje se sljedeći tekst:

„Uz ovo je potrebno još ugraditi uređaj za pročišćavanje vode na vodozahvatu, sustav „telemetrije“ i ostalom propisano Prostornim planom Dubrovačko-neretvanske županije.

Sustav vodoopskrbe Grada Opuzena prikazan je na kartografskom prikazu 2.4.1 INFRASTRUKTURNI SUSTAVI I MREŽE-Vodoopskrba“.

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.5.4.2. Odvodnja oborinskih i otpadnih voda, na str.116., odlomak 1., dodaje se sljedeći tekst:

„Kanalizacijski sustav Opuzena trenutno je u izgradnji. Izgrađen je dio glavne i sekundarne kanalizacijske mreže vezane za središnji dio naselja kao i dijelove naselja sa većom gustoćom naseljenosti sa uređajem za pročišćavanje i ispuštom u Neretvu. U tijeku su radovi vezani za poduzetničku zonu, kao i radovi na povezivanju naselja sa lijeve obale Male Neretve na kanalizacijsku mrežu.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.5.4.2. Odvodnja oborinskih i otpadnih voda, na str.116., cjelina „Rješenje sistema odvodnje“, dodaje se sljedeći tekst:

„Godine 2011. izrađen je „Elaborat zaštite okoliša – Sustav javne odvodnje Grada Opuzena-2.faza (Gravitacijski kolektori 22 i 23)“ u sklopu IPARD programa. Elaborat je u skladu s prostorno-planskom dokumentacijom više razine koja je trenutno na snazi. Predmetni zahvat u prostoru nalazi se unutar građevinskog područja naselja. Projektirano rješenje gravitacijskih cjevovoda sastoji se od pet gravitacijskih cjevovoda koji gravitiraju crpnim stanicama „Prantrново“ i „Spomenik“, s pripadajućim sifonskim tlačnim cjevovodom ispod Male Neretve i tlačnim cjevovodom. U odnosu na prethodni izvedbeni projekt „Sustav javne odvodnje Grada Opuzena-2.faza: Gravitacijski kolektori, cs Prantrново i tlačni cjevovodi“ iz 2007. godine, predviđeni gravitacijski cjevovod (kolektor 23) je nešto dulji, s obzirom da se u spomenutom projektu nije uzelo u obzir buduće širenje naselja na istok. Gravitacijski cjevovod projektiran je u većem nagibu, dok je u sustav odvodnje dodana još jedna crpna stanica („Spomenik“). Tamo gdje je bilo moguće, trasa gravitacijskih cjevovoda vođena je u trupu obalnih prometnica. Zbog potrebe premještanja na jednom dijelu kolektora uz Malu Neretvu (kolektor 22), izvršiti će se i rekonstrukcija postojećeg vodovoda.

Sustav odvodnje Grada Opuzena prikazan je na kartografskom prikazu 2.4.3 INFRASTRUKTURNI SUSTAVI I MREŽE-Odvodnja otpadnih voda.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.5.4.3. Melioracijski sustav, odlomak 1., dodaje se sljedeći tekst:

„Za navodnjavanje melioracijskih područja koristi se voda iz Neretve, budući da su u vegetacijskom razdoblju kapaciteti izvora nedovoljni, a podzemna je voda bočata. Zahvat vode za navodnjavanje s crpnom postajom izveden je na području BiH, neposredno uz granicu s Hrvatskom. Današnja izgrađenost sustava za navodnjavanje omogućuje navodnjavanje tek dijela poljoprivrednih površina, uz stalnu opasnost od zaslanjenja tla i njegovog gubitka. Osnovu sustava čini crpna postaja kapaciteta 7,5 m³/s i hidrotehnički tunel dužine 0,5 m kroz koji se voda dovodi do glavnog natapnog kanala izgrađenog u nasipima sjevernim rubom područja Kutli, koji završava kod Opuzena u Maloj Neretvi. Mala Neretva funkcionira kao bazen slatke vode za navodnjavanje. Mreža za natapanje povezana na sustav izgrađena je samo za područje Glogačkog jezera, na melioracijskom području Opuzen-ušće. Podsustav koji uključuje crpnu postaju „Glog“ na Maloj Neretvi i tlačnu mrežu oštećen je i nije u funkciji od 1989. godine. Potrebno je u potpunosti rekonstruirati magistralni natapni kanal i sanirati natapne mreže te nastaviti radove na kanalskoj distribucijskoj mreži za navodnjavanje.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.5.4.3. Melioracijski sustav, odlomak 2., mijenja se i glasi:

„Temeljem nove studije i projektne dokumentacije, izrađene od strane Agronomskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Splitu i Projektnog biroa Split, definirana su varijantna rješenja navodnjavanja doline Neretve. U Prostornom planu Dubrovačko-neretvanske županije (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 06/03., 03/05., 03/06., 07/10., 04/12., 09/13.) ugrađeno je rješenje sustava navodnjavanja sa mobilnom pregradom, crpnom stanicom sa zahvatom izravno iz korita rijeke Neretve i Male Neretve te mikroakumulacijom sa gravitacijskom mrežom za natapanje. Ovaj sustav obuhvaća podsustav Opuzen, koji uključuje područja Vidrice, Opuzen-ušće i Luke, za kojeg se svježa voda za navodnjavanje dovodi preko ustave u Opuzenu i upušta u Malu Neretvu. Za ovo se područje, osim crpljenja izravno u natapnu mrežu, predviđa i crpljenje preko glavne crpne stanice Opuzen na Maloj Neretvi u jednu manju akumulaciju (Lađište), iz koje bi se omogućilo prilagodljivije i racionalnije navodnjavanje. Sustavom navodnjavanja bi se obuhvatilo ukupno 4 280 ha, od čega u I. fazi 2 820 ha. Za predmetno rješenje već razrađeno idejnim projektom ovog sustava navodnjavanja, treba izraditi Studiju o utjecaju na okoliš te provesti postupke procjene utjecaja na okoliš i sva potrebna daljnja istraživanja.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.5.4.3. Melioracijski sustav, dodaje se novi odlomak „Melioracijska odvodnja“, sa sljedećim tekstom:

„Intenzivnom melioracijom uništava se prirodni krajobraz i ugrožava se prirodna ravnoteža delte Neretve. Radovi u budućnosti moraju se temeljiti na zaštiti i unapređenju postojećeg sustava.“

Potrebno je spriječiti sve nekontrolirane radnje na državnom zemljištu, zaustaviti devastiranje i uništavanje izgrađenih objekata melioracijskog sustava, te usvojiti model upravljanja cjelokupnim prostorom delte Neretve. Potrebno je provoditi interdisciplinarna istraživanja (biološka, ekološka, pedološka, hidrološka, geomehanička i hidrogeološka), kojima će se preispitivati mogućnosti proširenja melioracijskih zahvata te utvrditi obuhvat i način korištenja zemljišta za poljoprivrednu proizvodnju, a u cilju zaštite voda, tla i zemljišta te očuvanja biološke raznolikosti. Pri samoj realizaciji vodnogospodarskih zahvata potrebno je predvidjeti mjere ublažavanja negativnih posljedica. U prvoj fazi potrebno je sanirati oštećenja na crpnim postajama i kanalizacijskoj mreži oštećenoj slijeganjem zemljišta i zapuštenoj zbog neriješenih imovinskih odnosa nakon propadanja nekadašnjih društvenih poduzeća. U cilju unapređenja stanja potrebno je u prvom redu uspostaviti kvalitetan monitoring i motrenje (vodostaji, kemizam - posebno slanost, meteorološki parametri). Rješavati se mora zaslanjivanje površinskog sloja tla jer je to najveći problem. U tu svrhu će se kontrolirati dotok podvirne mineralizirane vode iz dubljih vodonosnih slojeva. Također će se organizirati mjerenja kako bi se utvrdilo koje razine vode u kanalima treba održavati, odnosno po kojem režimu trebaju raditi crpne postaje. To je potrebno jer se pri nižim vodostajima povećava dotok iz aluvijalnog podzemlja, dok se pri višim vodostajima javlja zamočvarivanje niskog zemljišta.

Na području Opuzen-ušće, gdje kote terena variraju od 3 m ispod razine mora do 2 m iznad razine mora, povoljno bi bilo sustavom ustava kaskadno održavati razine vode po dijelovima mreže sukladno kotama terena. Prije rekonstrukcije postojeće kanalske mreže, kao i postojećih crpnih stanica, treba izvršiti ocjenu potrebnih zahvata s obzirom na izmjene koje su od trenutka projektiranja do danas nastale na terenu (npr. na područje Opuzen-ušće ne dolazi ranije projektirana drenirana voda iz Vidrica, koja se umjesto sifonom u ovo područje izravno prepumpava u Malu Neretvu). Sanaciju melioracijskog sustava uz potrebne rekonstrukcije i dogradnje, potrebno je izvršiti na melioracijskim područjima Donjoneretvanskog kraja, među kojima i Opuzen-ušće. Potrebno je predvidjeti minimalne melioracijske radove u današnjem inundacijskom prostoru Male Neretve, u novim uvjetima regulacijskih radova (bez rasterećenja velikih voda Neretve kroz korito Male Neretve).

Melioracijski sustav Grada Opuzena prikazan je na kartografskom prikazu 2.4.2 INFRASTRUKTURNI SUSTAVI I MREŽE-Uređenje voda i vodotoka-melioracijska odvodnja.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.6. Postupanje s otpadom, na str. 118, mijenja se i glasi:

„Organizirano odlaganje otpada s prostora Grada Opuzena (naselja Buk-Vlaka, Opuzen, Pržinovac) ostvaruje se izvan granica Grada, na odlagalištu „Dubravica“ (Grad Metković). Odlagalište je smješteno 3 km jugoistočno od Metkovića, uz naselje Dubravica. Riječ je o prirodnoj udolini u krškom terenu, površine 3,1 ha, koja je već ispunjena otpadom. Odlaze se komunalni i interni otpad, koji se redovito poravnava i zbija. Na odlagalištu se nalazi pretovarna stanica, građevina za obradu građevinskog otpada i reciklažno dvorište. Uz odlagalište je izgrađena i cisterna za vodu. Građevinska

dozvola izdana je 2007. godine, prema kojoj je izvršena sanacija. Predviđa se zatvaranje ovog odlagališta te preseljenje odlaganja otpada na županijski centar za gospodarenje otpadom.

Godine 2010. usvojen je Plan gospodarenja otpadom Grada Opuzena (Službeni glasnik Grada Opuzena, 04/10.).

Na području Grada evidentirane su tri lokacije „divljih“ odlagališta otpada: „Nadvožnjak-Petlja“, „Otkupna stanica za metale“ te „Iza uređaja za pročišćavanje otpadnih voda“. Odlagalište „Nadvožnjak-Petlja“ se nalazi uz prometnice na raskrižju DC-8 i DC-9, u dužini oko 200 m. Površina smetlišta iznosi 0,05 ha i odlaže se glomazni otpad, sa nešto manje komunalnog otpada. Odlagalište „Otkupna stanica za metale“ nalazi se također uz prometnice na raskrižju DC-8 i DC-9, uz napuštenu postaju Otkupnog metala, u dužini od 50 m i površine od 0,01 ha. Radi se većinom o proizvodnom otpadu, pa je lokaciju potrebno urediti i zatvoriti. Odlagalište „Iza uređaja za pročišćavanje otpadnih voda“ nalazi se u blizini uljare i uređaja za obradu otpadnih voda (kanalizacijskog kolektora) uz lokalnu prometnicu. Površina je 0,05 ha, a odlaže se većinom komunalni otpad sa nešto malo glomaznog otpada i granja. Planom gospodarenja otpadom predviđeno je saniranje i zatvaranje ovih odlagališta.

Studijom „Zbrinjavanje komunalnog otpada u Dubrovačko-neretvanskoj županiji“, izrađenom za potrebe Prostornog plana Dubrovačko-neretvanske županije, utvrđena je strategija postupanja s komunalnim otpadom u Županiji, te je izrađen prijedlog cjelovitog sustava gospodarenja otpadom, koji podrazumijeva smanjivanje nastajanja otpada, smanjivanje količina otpada koji se odlaže na odlagališta kroz odvojeno skupljanje otpada, smanjivanje negativnog utjecaja na okoliš, klimu i ljudsko zdravlje, te uporabu (mehaničku, biološku, energetska) otpada. Također, određene su potencijalne lokacije za građevine u sustavu gospodarenja otpadom. Projekt sustavnog gospodarenja komunalnim otpadom podrazumijeva uspostavu Županijskog centra za gospodarenje otpadom. Usporedo se provodi postupak zatvaranja i sanacije postojećih odlagališta komunalnog i drugog otpada, te se na nivou lokalne samouprave uspostavljaju kontrolirana i uređena sanitarna odlagališta ili pretovarne stanice, kao dio mreže postrojenja i građevina nužnih za funkcioniranje sustava gospodarenja otpadom. Za realizaciju programa gospodarenja otpadom kao ciljna je postavljena 2015. godina. Dubravica, već sanirano odlagalište otpada, zadržalo bi se u funkciji zbrinjavanja otpada sukladno zakonskoj regulativi, odnosno do otvaranja Županijskog centra za gospodarenje otpadom „Lučino razdolje“ u Općini Dubrovačko primorje. Nakon njegovog otvaranja ostala sanirana odlagališta, među kojima i Dubravica, mogu se koristiti isključivo kao odlagališta inertnog otpada, te za smještaj pretovarnih stanica, odlagališta (skladišta) izdvojeno skupljenih vrsta otpada, do otpreme na središnje mjesto u Županiji.

S obzirom da se do 2020. godine procjenjuje porast broja stanovnika i intenziteta gospodarske aktivnosti, prognozira se porast ukupnog i pojedinih vrsta otpada (komunalni, neopasni proizvodni otpad) na prostoru Grada Opuzena. Izdvojenim skupljanjem pojedinih otpadnih materijala, kao npr. papira, stakla, dijela plastike, biorazgradivog otpada i dr., količina otpada znatno bi se smanjila. Također, pretpostavlja se da će se dio proizvodnog otpada zbrinuti na neki drugi način, tj. reciklirati.

U Republici Hrvatskoj donesen je niz propisa glede gospodarenja otpadom: prvotno Zakon o otpadu (Narodne novine, 178/04., 111/06., 60/08., 87/09.), a potom potpuno novi Zakon o održivom gospodarenju otpadom (Narodne novine, 94/13), koji je zamijenio do tada važeći Zakon o otpadu, potom Strategija gospodarenja otpadom Republike Hrvatske (Narodne novine, 130/05.) te Plan gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2007. do 2015. godine. Na županijskoj razini donesen je Plan gospodarenja otpadom Dubrovačko-neretvanske županije (Službeni glasnik Dubrovačko-neretvanske županije, 08/08.).

Jedinice lokalne samouprave dužne su:

- prostornim planovima utvrditi lokacije za građevine i postrojenja za gospodarenje otpadom
- donijeti plan gospodarenja otpadom, usklađen s županijskim planom gospodarenja otpadom, programom zaštite okoliša Županije i Grada, odnosno Grada (ukoliko postoje)
- organizirati prikupljanje i sigurno odlaganje komunalnog otpada u skladu sa standardima i planom gospodarenja otpadom Grada/Općine
- poticati sustavno educiranje i informirati proizvođače, lokalne organizacije i stanovništvo
- omogućiti odvojeno prikupljanje sekundarnih sirovina i biootpada: postaviti odgovarajuće spremnike i osigurati gradnju reciklažnih dvorišta za odvojeno prikupljanje otpada u gospodarenju komunalnim otpadom
- osigurati gradnju reciklažnog dvorišta za građevinski otpad
- organizirati prijevoz otpada do centara za gospodarenje otpadom
- sanirati divlja odlagališta (smetlišta) na svom području te osigurati uklanjanje i zbrinjavanje/uporabu otpada koji je nepoznata osoba odbacila u okoliš na njihovom području
- narediti osobama koje odlažu otpad protivno odluci o komunalnom redu i/ili (na vlastitoj ili tuđoj nekretnini) putem komunalnog redara da taj otpad odlože na propisan način o vlastitom trošku

Na području Grada Opuzena ne postoje objekti za prihvat odvojeno skupljenih pojedinih vrsta otpadnih materijala. U ovo su uključeni i „zeleni otoci“, koji bi trebali biti na javnim površinama. U svrhu kvalitativnog unapređenja sustava odvojenog skupljanja otpada i primarne reciklaže, prema Planu gospodarenja otpadom Grada Opuzena u sljedećih pet godina predviđa se realizacija sljedećeg:

- postavljanje reciklažnih otoka (sedam kompleta prema broju stanovnika + jedan za turizam)
- izgradnja mini reciklažnog dvorišta na lokaciji do uređaja za pročišćavanje otpadnih voda i lokaciji Luke (odlagalište otpada-lokacija za istraživanje)
- izgradnja mini reciklažnog dvorišta za metalni otpad na lokaciji Otkupne stanice
- reciklažno dvorište za građevinski otpad u kamenolomu „Glavice“ (prerada pomoću mobilnog postrojenja)
- pretovarne stanice koja bi bila puštena u rad nakon uspostave regionalnog centra na području deponije „Dubravica“

Reciklažne otoke ili „zelene otoke“ čine posude/kontejneri za skupljanje otpadnog papira, ambalažnog stakla, PET i metalne ambalaže od pića i napitaka na jednoj lokaciji. Realizirati će se kroz dvije etape: I. etapa—jedan reciklažni otok na minimalno 750 stanovnika, II. etapa—jedan reciklažni otok na minimalno 500 stanovnika.

Reciklažno dvorište predstavlja fiksno nadzirano mjesto za razvrstavanje i privremeno skladištenje raznih otpadnih tvari koje nastaju u domaćinstvima. Izgradnja reciklažnog dvorišta osigurava se na oko 1 000–1 500 m² tlocrtno površine. Lokacija reciklažnog dvorišta za svoje područje Grad Opuzen će definirati sa Gradom Metković na odlagalištu „Dubravica“. Podkategorija reciklažnog dvorišta je mini reciklažno dvorište, koje predstavlja fiksno povremeno nadzirano mjesto za izdvojeno odlaganje određenih vrsta otpadnih tvari koje nastaju u domaćinstvima. Površina je 200–500 m². Lokacije na svom području Grad Opuzen je definirao na prostoru bivše otkupne stanice za metale (zbog blizine i malog prostora koristiti će se samo za metale i elektronički otpad), do uređaja za pročišćavanje otpadnih voda i Luke (ostale vrste otpada).

Uvjeti reciklaže građevinskog otpada vrlo su složeni i redovito zahtijevaju izgradnju posebnih postrojenja. Lokaciju reciklažnog građevinskog dvorišta na svom području Grad Opuzen će definirati sa tvrtkom „Glavice d.o.o.“.

Lokacija pretovarne stanice određuje se na temelju gustoće stanovništva pojedinih područja i udaljenosti promatranog prostora od Centra za gospodarenja otpadom. Grad Opuzen će koristiti pretovarnu stanicu „Dubravica“ budući je prosječna udaljenost od središta Grada do predviđenih pretovarnih stanica „Lovornik“ i „Dubravica“ skoro ista.

U razdoblju od 2008. do 2015. godine na području Dubrovačko-neretvanske županije predviđena je izgradnja objekata za kompostiranje zelenog otpada sa javnih i drugih zelenih površina. Uvođenje obrade biorazgradivog otpada nastalog u domaćinstvima, kao i biootpada iz hotela, kampova i restorana predviđeno je nakon 2010. godine. Proces kompostiranja, tj. razgradnje biorazgradivog otpada do konačnog produkta kao što je kompost, vrlo je složen i treba ga voditi po strogo kontroliranim uvjetima. S obzirom na velika sredstva i sezonalne upotrebe proizvoda, prvo je potrebno započeti ograničeno skupljanje i najjednostavniju obradu (tzv. „Windrow“ sustav). Predviđeno je uvođenje druge kante za skupljanje biootpada te uređenje plohe za kompostiranje zelenog otpada na lokaciji kompostane u Donjoneretvanskom kraju ili odlagališta uspostavom Županijskog centra za gospodarenje otpadom.

Obrada biorazgradivog otpada u cilju dobivanja komposta, danas se sve više primjenjuje. U Donjoneretvanskom kraju specifičan problem je maslinova komina, koja predstavlja ekološki problem, a može postati vrijedna sekundarna sirovina kao gorivo (nadležan županijski ured državne uprave), stočna hrana (nadležno Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva) ili kompostiranjem u organsko gnojivo.

Na području Grada Opuzena planira se kompostana za razgradnju biorazgradivog otpada, unutar kompleksa predviđenog mini reciklažnog dvorišta, na lokaciji iza uređaja za pročišćavanje otpadnih voda. Ovisno o provedbi reciklažnih aktivnosti i za potrebe spomenute kompostane, mini reciklažno dvorište moguće je dograditi u reciklažno dvorište većeg kapaciteta.

Gospodarenje otpadom na području Grada Opuzena prikazano je na kartografskom prikazu 1. KORIŠTENJE I NAMJENA POVRŠINA i 4. GRAĐEVINSKA PODRUČJA NASELJA-Grad Opuzen.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.7. Sprječavanje nepovoljnog utjecaja na okoliš, na str. 120, odlomak 3., mijenja se i glasi:

„Djelotvorna zaštita okoliša i sprečavanje nepovoljnih utjecaja na okoliš provodi se i mjerama propisanim u zakonskoj regulativi:

- Zakon o zaštiti okoliša (Narodne novine, 80/13.)
- Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (Narodne novine, 64/08., 67/09.)
- Zakon o zaštiti prirode (Narodne novine, 80/13.)
- Pravilnik o vrstama stanišnih tipova, karti staništa, ugroženim i rijetkim stanišnim tipovima, te o mjerama za očuvanje stanišnih tipova (Narodne novine, 7/06., 119/09.)
- Pravilnik o proglašenju divljih svojiti zaštićenim i strogo zaštićenim (Narodne novine, 99/09.)
- Uredba o proglašenju ekološke mreže (Narodne novine, 124/13.)
- Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti zahvata za prirodu (Narodne novine, 89/07.)
- Pravilnik o ocjeni prihvatljivosti plana, programa i zahvata za ekološku mrežu (Narodne novine, 118/09.)
- Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine, 69/99., 151/03., 157/03., 87/09., 88/10., 61/11., 25/12., 136/12., 157/13.)
- Zakon o vodama (Narodne novine, 153/09., 63/11., 130/11., 56/13., 14/14.)
- Pravilnik o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (Narodne novine, 66/11.)
- Zakon o zaštiti od buke (Narodne novine, 30/09., 55/13., 153/13.)
- Pravilnik o najvišim dopuštenim razinama buke u sredini u kojoj rade i borave ljudi (Narodne novine, 145/04.)
- Zakon o zaštiti zraka (Narodne novine, 130/11.)
- Zakon o otpadu (Narodne novine, 178/04., 153/05., 111/06., 110/07., 60/08., 87/09.)
- Pravilnik o mjerama zaštite od elementarnih nepogoda i ratnih opasnosti u prostornom planiranju i uređivanju prostora (Narodne novine, 29/83., 36/85., 42/86.)
- Zakon o obrani (Narodne novine, 73/12.)
- Pravilnik o zaštitnim i sigurnosnim zonama vojnih objekata (Narodne novine, 175/03.)
- Zakon o šumama (Narodne novine, 140/05., 82/06., 129/08., 80/10., 124/10., 25/12, 68/12.)
- Zakon o poljoprivrednom zemljištu, (Narodne novine, 39/13.)
- Zakon o zaštiti od elementarnih nepogoda (Narodne novine, 73/97., 174/04.)
- Zakon o zaštiti od požara (Narodne novine, 92/10.).“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.7.1. Zaštita tla (poljoprivrednog zemljišta), na str. 121, odlomak 2., točka 1., i odlomak 3. mijenjaju se i glase:

„- zemljišta II. kategorije (P2), obuhvaćaju vrijedna obradiva tla i treba ih zaštititi i namijeniti primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, naziv potpoglavlja 3.7.5. „Zaštita voda“ mijenja se u naziv „Zaštita voda i mora“.

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.7.5. Zaštita voda i mora, dodaje se sljedeći tekst:

„U zaštiti voda i mora poseban problem predstavlja ispuštanje industrijskih otpadnih voda, koje je potrebno spriječiti izgradnjom uređaja za pročišćavanje industrijskih otpadnih voda na mjestu nastanka i njihovim upuštanjem u gradski kanalizacijski sustav. Nekontrolirano ispuštanje gradskih otpadnih voda potrebno je spriječiti izgradnjom kanalizacijskih sustava s uređajima za pročišćavanje i dugačkim podmorskim ispustima. U obalnom području, a izvan građevinskih područja, nije dopušteno nasipavanje i izgradnja pristana, priveza i privežišta, kao ni nasipavanje u svrhu izgradnje luka nautičkog turizma.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.7.6. Zaštita od štetnog djelovanja voda, dodaje se sljedeći tekst:

„Cijelo područje Grada Opuzena je ugroženo od poplava. Izgradnjom sustava nasipa, obaloutvrda, ustava i ostalih vodnih građevina, ovo područje je zaštićeno od poplava pojavnosti do 100-godišnje velike vode. Sve poplavne vode iznad 100-godišnje velike vode predstavljaju potencijalnu opasnost za Grad Opuzen. Ovo se prvenstveno odnosi na nelegalno izgrađena naselja duž i u inudaciji Male Neretve u prostoru između korita i nasipa. Ovaj prostor je namijenjen za rasterećenje dijela velikih voda Neretve preko brane u Opuzenu, a time je predviđeno i plavljenje istog.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.7.7. Zaštita od požara i eksplozije, na str. 125, odlomak 1., točka 3., mijenja se i glasi:

„- građevine i postrojenja u kojima će se skladištiti i koristiti zapaljive tekućine i plinovi moraju se graditi na sigurnosnoj udaljenosti od ostalih građevina i komunalnih uređaja, u skladu s odredbama Zakona o zapaljivim tekućinama i plinovima (Narodne novine, 108/95., 56/10.)“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.7.7. Zaštita od požara i eksplozije, na str. 125, odlomak 1., dodaju se nove točke 6.- 15. :

„- građevine moraju biti izgrađene u skladu s Pravilnikom o otpornosti na požar i drugim zahtjevima koje građevine moraju zadovoljiti u slučaju požara (Narodne novine 29/13.), kako bi se spriječilo širenje požara i/ili dima unutar i na susjedne građevine

- kod građevina sa malim požarnim opterećenjem (završni (zabatni) zid udaljen manje od 3 m od susjedne planirane ili postojeće građevine) potrebno je spriječiti širenje požara na susjedne građevine izgradnjom požarnog zida

- umjesto požarnog zida mogu se izvesti vanjski zidovi koji tada moraju imati istu otpornost na požar koju bi imao požarni zid, a eventualni otvori u vanjskim zidovima moraju imati istu otpornost na požar kao i vanjski zidovi

- kad je jedna od susjednih građevina sa srednjim ili velikim požarnim opterećenjem, međusobnu sigurnosnu udaljenost potrebno je odrediti proračunom

- građevina mora imati vatrogasni pristup prema posebnim propisima radi omogućavanja spašavanja osoba iz građevina i gašenja požara

- prilikom gradnje ili rekonstrukcije vodoopskrbnih mreža potrebno je predvidjeti unutarnju i vanjsku hidrantsku mrežu (osobito se odnosi na zaštićene dijelove prirode, za koje je potrebno donijeti procjene ugroženosti i planove zaštite sukladno posebnim propisima i na iste zatražiti suglasnost MUP-a), što je potrebno planirati na šumskim i poljoprivrednim područjima koja neposredno okružuju gradska naselja kako ne bi tijekom požarne sezone došlo do zahvaćanja istih, a sve prema Pravilniku o hidrantskoj mreži za gašenje požara (Narodne novine, 08/06.)

- kod gradnje i projektiranja srednjih i velikih garaža obvezno primijeniti austrijske smjernice TRVB N106 za zaštitu od požara u srednjim i velikim garažama, koji se koriste temeljem članka 2. stavka 1. Zakona o zaštiti od požara

- kod određenih objekata, ukoliko se radi o turističkom području, potrebno je ispoštovati propise Pravilnika o zaštiti ugostiteljskih objekata (Narodne novine, 100/99.)

- kod gradnje i projektiranja visokih objekata obvezno primijeniti Pravilnik o tehničkim normativima za zaštitu visokih objekata od požara (SL 7/84.), a koji se primjenjuje sukladno članku 20. Zakona o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti (Narodne novine, 158/03., 79/07.)

- na mjestima i trasama kuda prolaze dalekovodi ne dopustiti gradnju objekata.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.7.8. Izgradnja skloništa, dodaje se sljedeći tekst:

„Zaštita i sklanjanje ljudi i materijalnih dobara osigurava se gradnjom skloništa osnovne zaštite otpornosti 100-300 kPa i dopunske zaštite otpornosti 50kPa. Skloništa osnovne zaštite moraju biti dvonamjenska, a u mirnodopske svrhe koriste se uz suglasnost MUP-a tako da se u roku od 24 sata mogu osposobiti za potrebe sklanjanja u slučaju ratne ili druge opasnosti. Skloništa se moraju projektirati sukladno propisanim tehničkim normativima tako da se osigura potreban opseg zaštite, a smještaju se u najnižu etažu građevine s osiguranim rezervnim izlazima iz skloništa. Sklonišni prostori i uvjeti gradnje skloništa navedeni su u pripadajućim Odredbama za provođenje.“

U poglavlju 3.0. Plan prostornog uređenja, potpoglavlje 3.7.10. Zaštita od rušenja i spašavanje iz ruševina, dodaje se sljedeći tekst:

„U budućnosti je potrebno seizmotektonski zonirati Županiju u mjerilu 1:100 000, što mora biti usklađeno sa seizmičkim zoniranjem Republike Hrvatske, kao i izvršiti geotehničko zoniranje Općina i Gradova (u mjerilu 1:25 000), odnosno mikrozoniranje pojedinih urbanih cjelina (u mjerilu 1:5 000). Na osnovu toga potrebno je locirati građevinska područja i građevine u prostornim planovima užih područja.“